

ODJECI

**IZ ŽIVOTA PROVINCije PRESVETOG SRCA ISUSOVA
Školskih sestara franjevaka - SPLIT, Lovret**

God. 2013./XLIII.

Br. 1/168

S A D R Ž A J

RIJEČ PROVINCIJALNE PREDSTOJNICE.....	3
IZ GENERALATA	
Okružnica vrhovne predstojnice.....	4
IZ PROVINCIJALATA	
Sa sjednica Provincijalnoga vijeća	6
Obavijesti.....	7
ZBIVANJA I OSVRTI	
U osluškivanju Riječi	9
Vjera – put u nepoznato.....	10
Redovnici i redovnice – svjedoci vjere u Godini vjere	10
Pouči me da se tvoga držim zakona	11
Novina života	12
Smisao života i zdravlje	16
Osnovnoškolci u samostanu	17
Javna tribina u arbanaškom samostanu	18
Uroniti u ocean	19

USKRSNE ČESTITKE	21
NAŠI POKOJNICI	
Sestre naše Družbe	23
Rodbina sestara.....	23
S. M. Marta Knez	24
Zahvale	25
KONGREGACIJSKI LIST	
Iz generalne kuće.....	27
Iz Mariborske provincije	28
Iz Splitske provincije.....	29
Iz Tršćanske provincije	30
Iz Lemontske provincije	31
Iz Mostarske provincije	32
Iz Argentinsko-urugvajske provincije	33
Iz Bosansko-hrvatske provincije	34
Iz Austrijske provincije	35
Iz Paragvajske provincije	36
Iz Rimske regije.....	37
PRILOZI	
Poruka za Dan posvećenoga života 2013.....	38
Zvanja su znak nade utemeljene na vjeri.....	40
Moje je srce ispunjeno zahvalnošću Bogu	43
Čuvajmo s ljubavlju sve što nam je Bog darovao!	46

Izdaje:

Provincijalat Provincije Presvetoga Srca Isusova školskih sestara franjevaka Krista Kralja
21000 Split, Lovretska 9

Uređuje: s. Marija Petra Vučemilo

tel. 021/ 319-805; faks 021/ 319-358
e-mail: skolske-sestre-franjevke@st.htnet.hr
splitska.provincija@ssfcr.org
skype: skolskesestreLovret
www.skolske-sestre-franjevke.hr

RIJEČ PROVINCIJALNE PREDSTOJNICE

Drage sestre!

Ovogodišnje razdoblje priprave za Uskrs u znaku je papinske službe i ljudske solidarnosti.

Kada su oči svjetske javnosti znatiželjno pratile Benedikta XVI. zbog njegova povlačenja sa službe Petrova nasljednika, Crkva se molila za papu koji će je znati i moći voditi ususret suvremenom čovjeku. Vjerujem da *prazna stolica* u katolicima nije izazvala osjećaj osamljenosti i napuštenosti, ali da je u vremenu korizmenog molitvenog promišljanja barem bila poticaj za preispitivanje osobnog doprinosa izgradnji Crkve i rasta u vjeri.

Proglašavajući Godinu vjere Benedikt XVI. rekao je da to čini kako bi “ojačao našu vjeru u Boga”. Upravo se iz njegova čina odreknuća može iščitati čvrsta vjera u trajno Kristovo vodstvo Crkve kao i svijest o čovjekovoj prolaznosti i zamjenjivosti. Predavanjem službe drugomu i umirovljenim služenjem, Benedikt XVI. na neki način oživotvoruje Krstiteljevu izjavu: “On treba da raste, a ja da se umanjujem” (Iv 3,30).

I dok je šira crkvena zajednica usmjerila pogled prema izboru novoga Pape, u našoj domovini ostali smo zadviljeni primjerima ljubavi i umanjivanja da bi drugi rasli. Nakon što su roditelji petogodišnje djevojčice Nore javnosti uputili vapaj za pomoć u spašavanju života njihove teško oboljele kćerke, mnogi su se odrekli zadnjeg novčića. Osobito dirljivu gestu učinila je mala Ena kad je rekla: “Novac namijenjen meni, darujte Nori. Ja imam još dva tjedna, ona ima još samo par dana da ode po život!”. Premda i sama u borbi sa zločudnom bolesti, Ena daje prednost Nori. Nije li to temelj i mjera ljubavi koju je Isus imao pred očima kad je rekao: “Veće ljubavi nitko nema od ove: da tko život svoj položi za prijatelje svoje” (Iv 15, 13). Uz bok ovom djelu stoji i anonimna uplata pomoći od 8,00 kuna. Nemjerivost ljubavi anonimne darivateljice pokazala se kad se otkrilo da je riječ o osamdesetogodišnjoj starici. Djelovala je po primjeru udovice iz evanđelja koju Isus hvali jer ne daje od svoga suviška.

Korizmena priprava za slavlje Uskrsa inače je obilježena solidarnošću s potrebnima. Krist je od početka gradio Crkvu na tvrdoj stijeni *diakonie* što je za života višestrukim primjerima pokazivao i potvrdio na križu - susretištu božanske i ljudske ljubavi, darežljivosti i služenja. Tragom Učitelja ide i Sluga slugu Božjih, novoizabrani Petrov nasljednik, znakovitoga imena Franjo. Na svečanoj misi svoga ustoličenja u središte je vjerničkog promišljanja stavio dobrotu, nježnost i služenje. Osluškujući znakove Duha i na poticaj kardinala izbornika da ne zaboravi siromašne, izabire ime u kojemu tumači svoj program: “Za mene je sveti Franjo čovjek siromaštva, mira, čovjek koji ljubi i čuva stvoreno. (...) Ah, kako bih htio siromašnu Crkvu i za siromahe!” Od svečanoga proglosa *Habemus papam*, ne jenjava oduševljenje naroda Božjega papinom osobom. Štoviše, iz dana u dan raste kao i očekivanje jednostavno sročeno u transparentu kojim su papu pozdravili: “Franjo, idi popravi moju kuću”.

U ovim mislima, drage sestre, sve vas potičem da i mi, svaka osobno, dajemo obnoviteljski polet našoj crkvenoj obitelji, u duhu franjevačke jednostavnosti i blizine. Dopustimo da i po nama raste Kristovo služenje najpotrebnijima. Neka nas uskrisuje ljubav prema Bogu i čovjeku, iz dana u dan! Sretni vam i blagoslovom ispunjeni uskrsni blagdani!

Vaša

s. Leonka Bošnjak Čovo, provincijalna predstojnica

Uskrs 2013.

IZ GENERALATA

Prot. n. 319c/2013.

Korizma, 2013.

Svim sestrama Družbe

Drage sestre!

Isusovim pozivom "Obratite se i vjerujte Evanđelju!" (Mk 1,15), Crkva nas uvodi u milosno vrijeme korizme. U obredu Pepelnice ove snažne riječi prate gestu posipanja pepelom. Tom činu pristupamo svjesno i ozbiljno, pokrenute iz vlastite nutrine. U znak želje za obraćenjem ponizno puštamo da nam se na glavu pospe blagoslovljeni pepeo. U ovom drevnom obredu dotičemo duboku stvarnost našega bića, grešnost i spašenost. Prva ne nestaje dokle god smo u ovozemaljskom hodu, a na drugu smo pozvane usredotočiti se uvijek iznova.

"Gospodine, Ti si nama na spasenje odredio ovo korizmeno vrijeme" - molimo u korizmenom predsloviju - "da se obnovimo u čistoći srca, oslobođimo od sebičnosti, te u ovom prolaznom svijetu postignemo neprolazno spasenje". Upravo svijest i priznanje vlastite ograničenosti, grešnosti i nemoći, otvara nas za Boga, rađa u nama snažniju čežnju za njim, želju za obraćenjem. Želimo biti uistinu Božje, njegova prisutnost. Time svoju pozornost usredotočujemo na Božju milost, na njegovo milosrđe i ljubav, što i jest bitna tema, kako Pepelnice tako i cjelokupnog korizmenog vremena.

Bog je onaj koji neumorno djeluje u svakoj od nas. Jedino on može preobražavati naš život i dati mu puninu. Milost je ta koja preobražava naše srce, omogućujući nam osjećaj blize i konkretne Očeve ljubavi. Što je drugo obraćenje nego povratak u zagrljaj Boga, nježnoga milosrdnog Oca? "Obraćenje je dar koji otvara srce beskrajnoj Božjoj dobroti. On sam svojom milošću pretječe našu želju za obraćenjem i prati naše napore prema punom prianjanju uz njegovu spasonosnu volju. Obratiti se, dakle, znači dozvoliti da nas osvoji Isus (usp. Fil 3,12) te se s njime 'vratiti' Ocu" (Benedikt XVI.).

Obraćenje je prianjanje uz volju Božju. Ali otpor se često nalazi u zarobljenostima vlastitim nacrtima i planovima. Sve to može rađati *tvrdoću srca* koja prijeći da se otvorimo Božjoj novosti, u osobnom i zajedničkom životu. Istinsko nas obraćenje otvara Bogu i njegovim planovima. Dužne smo, za sebe i zajednicu, ustrajno tražiti i sa svom zauzetošću ostvarivati volju Božju.

Obraćenje svakako uključuje askezu i promjenu u odnosu na određena ponašanja. Tijekom korizme često se naglašava upravo napor, odricanje, žrtva, što odražava našu upornost i snagu. Možda bi nam trebao biti bliži monaški pojam *askeze slabosti* (André Louf). Jer askeza nam otkriva jakost u slabosti. Na putu obraćenja, na putu prema Bogu pozvane smo prepustiti se preko iskustva vlastite nemoći. Ili kako smo ustvrdile na posljednjem vrhovnom kapitulu, prelaziti od vlastite *nemoći* k *Božjoj svemoći*. Složena stvarnost koju živimo kao pojedinci i kao zajednica, obilježena kušnjama i napastima modernoga vremena, često nas dovodi u različita iskustva krize u kojima nerijetko osjećamo najviše vlastitu nemoć. Lako i često uviđamo da pouzdajući se isključivo u vlastite, ljudske snage, teško pronalazimo izlaz i rješenja. "U slomljenom, skršenom srcu gdje vladaju još samo

slabost i nemoć”, ustvrđuje monah, “može nastupiti snaga Božja i sve učiniti novim. Tada askeza postaje trajnim čudom u poniženu i slomljenu srcu koje se predaje još samo svojoj vlastitoj nemoći i Božjoj svemoći” (André Louf).

U posvemašnjoj nemoći na križu Isus očituje najveću moć, moć ljubavi, za naše spasenje. A njegovo uskrsnuće je vrhunac objave njegove slave i očitovanje Očeve milosrdne ljubavi.

Neka naš korizmeni hod u Godini vjere bude put istinskoga obraćenja, da se možemo radovati i da, *iznutra obnovljene i očišćene*, možemo slaviti veliko otajstvo Kristova uskrsnuća.

S ovim mislima svima vama, drage sestre, želim plodno vrijeme korizme i sretan Uskrs!

Vaša

s. M. Klara Šimunović, vrhovna predstojnica

IZ PROVINCIJALATA

SA SJEDNICA PROVINCIJALNOGA VIJEĆA

Split, 20. siječnja 2013.

Osvrt na događaje u Provinciji i seminar komunikacije. S. Leonka je izvjestila o događajima u Provinciji nakon posljednje sjednice. Učinjen je osrvt na seminare komunikacije, koji su održani tijekom mjeseca listopada, studenoga i prosinca 2012. godine.

Od gospodarstvenih radova izdvojeni su radovi na obnovi "novog" dijela kuće na Lovretu: izmjena dotrajalih prozora i vrata, postavljanje vanjske izolacije i obnova fasade. Razmotrene su molbe nekih kuća za manje zahvate i odobreno je njihovo provođenje, što će biti podmireno iz blagajne dotične kuće.

Molbe. Razmotrene su pisane i usmene molbe. Između ostalih, molba kandidatkinje Marije Matanović za ulazak u postulaturu i molba s. Marine Fuštar za polaganje prvih redovničkih zavjeta. Mariji se dopušta ulazak u postulaturu uoči blagdana Svjećnice, a s. Marini se dopušta polaganje prvih zavjeta 2. veljače, na blagdan Prikazanja Gospodinova i Dan posvećenoga života.

Pohod sestrama u DR Kongu. S. Leonka je izvjestila o svom pohodu sestrama u DR Kongu od 14. studenoga do 26. prosinca 2012. godine. U nemirnim i nesigurnim prilikama zbog ratnih sukoba u području u kojem žive naše sestre, pohodi zajednicama sestara odvijali su se otežano. Unatoč tome, s. Leonka je uspjela obići sve četiri zajednice, razgovarati pojedinačno sa svakom sestrom i kandidatkinjom. Upriličila je zajedničke susrete s pojedinim skupinama: kandidatkinjama, novakinjama, odgojiteljicama, kućnim predstojnicama, članicama Misijskoga vijeća te zajednički susret sa svim sestrama. S. Leonka je članice Provincijalnoga vijeća upoznala sa sadržajem njezinih razgovora s pojedinim skupinama sestara. Iznijela je prijedloge i odluke donesene na sastanku s članicama Misijskoga vijeća. Provincijalno vijeće je razmotrilo prijedloge Misijskoga vijeća i donijelo odluke, koje su u pisanom obliku dostavljene Misijskom vijeću da ih provede.

Djelovanje provincijskih vijeća i sekcija. Koordinatorica djelovanja provincijskih vijeća i sekcija, s. Natanaela Radinović izvjestila je o svom susretu s pročelnicama vijeća i voditeljicama sekcija 2. siječnja u Zadru. Potaknula ih je na još aktivnije djelovanje te vođenje zapisnika sastanaka i izvještavanje o svom djelovanju.

Split, 22. veljače 2013.

Razmotrena su neka gospodarstvena pitanja i dana suglasnost za izvođenje radova u pojedinim našim kućama. Provincijalna ekonoma s. Senka Jenjić podnijela je godišnje izvješće gospodarstvenog poslovanja i predala na uvid godišnji obračun provincialne blagajne i svih podružnica.

Split, 2. ožujka 2013.

Osvrt na prethodnu sjednicu Provincijalnog vijeća i obavijesti. S. Leonka se osvrnula na događaje nakon prošle sjednice, pohode zajednicama sestara, razgovore sa sestrama i odgovornim osobama u pojedinim zajednicama vezano uz daljnje djelovanje sestara, te o zdravstvenom stanju brojnih sestara koje su u posljednje vrijeme bile potrebne liječničke pomoći i bolničkog liječenja.

Molbe. Razmotrene su i povoljno riješene molbe za obnovu zavjeta s. Nade Dolić, s. Mirjane Puljiz i s. Dragice Karlić. Obnova zavjeta bit će 25. ožujka u Splitu. Također su razmotrene još neke molbe vezane uz život i djelovanje sestara.

Upitnik Komisije za obnovu Odgojnog plana. Provincijalno je vijeće pristupilo zajedničkom rješavanju upitnika Komisije za obnovu Odgojnoga plana naše Družbe upućenoga provincijalnim upravama i odgojiteljicama.

S. Marija Petra Vučemilo, provinc. tajnica

OBAVIJESTI

Seminar za kandidatkinje

U Tučepima, u kući sestara Bosansko-hrvatske provincije, održan je od 9. do 11. siječnja 2013. godine seminar za kandidatkinje naših triju hrvatskih provincija. Seminar je predvodila s. Blaženka Franjičević, na temu *Vjera, put u nepoznato*. Iz naše Provincije sudjelovala je kandidatkinja Marija Matanović.

Ulazak u postulaturu

Uz svečanu molitvu I. Večernje blagdana Svijećnice u postulaturu je primljena kandidatkinja Marija Matanović. Lovretska zajednica sestara radosno je prihvatile i molitvom podržala Mariju u njezinom prijelazu u novo odgojno razdoblje pripreme za redovnički život.

Prvi privremeni zavjeti

Na blagdan Prikazanja Gospodinova i Dan posvećenoga života, 2. veljače, u provincijalnoj kući u Splitu proslavile smo polaganje prvih privremenih zavjeta s. Marine Fuštar. Svečano euharistijsko slavlje s obredom polaganja redovničkih zavjeta predvodio je o. Damjan Kružičević, OSB, u zajedništvu s još trojicom svećenika, brojnim našim sestrama iz raznih podružnica, rodbinom i prijateljima s. Marine. Zavjete je primila provincijalna predstojnica s. Leonka Bošnjak Čovo.

Obnova zavjeta

Dana 25. ožujka 2013. za vrijeme jutarnjega euharistijskoga slavlja koje je predvodio fra Josip Gotovac u samostanskoj kapeli na Lovretu obnovile su zavjete na jednu godinu s. Nada Dolić, s. Mirjana Puljiz i s. Dragica Karlić. Zavjete je primila provincijalna predstojnica s. Leonka Bošnjak Čovo.

Djelovanje provincijskih vijeća i sekcija

Provincijska vijeća i sekcije aktivne su u svom djelovanju. Upriličuju susrete za sestre kao i za skupine vjernika – mlađih, odraslih, suradnika.

U organizaciji Sekcije za katehizaciju provincijskog Vijeća za apostolat, u Zadru je 2. siječnja održan cjelodnevni duhovno-radni susret sestara katehistkinja, voditeljica liturgijskoga pjevanja i sakristanka naše Provincije, na kojem je sudjelovalo trideset i pet sestara. Voditelj je bio fra Tomislav Šanko, OFM, a tema je bila *Osluškivanje Božje riječi*.

U organizaciji Sekcije za medicinsku i socijalnu službu provincijskog Vijeća za apostolat, uz Dan bolesnika, 16. veljače u poslijepodnevnim satima u našem samostanu na Lovreću razmišljale smo o utjecaju stresa i krize na zdravlje. Predavanje na temu *Smisao života i zdravlje* održao je mr. sc. don Boris Vidović, profesor na KBF-u u Splitu.

Sestre iz Sekcije za apostolat mlađe upriličuju i predvode duhovne obnove za mlađe u našim samostanima i u župama. Također se u našim samostanima u Splitu i u Zadru održavaju duhovne obnove za odrasle s ciljem učvršćivanja u vjeri i hrabrijeg suočavanja s raznim životnim situacijama i poteškoćama koje nameće suvremeno društvo.

Tijekom narednih mjeseci planirani su susreti u Zadru: 4. svibnja - susret za medicinske sestre i sestre u socijalnoj službi naših triju provincija – splitske, mostarske i sarajevske; 11. svibnja - susret sestara koje obavljaju razne domaćinske poslove; 15. lipnja - susret sestara i djelatnica naših dječjih vrtića iz Zadra, Zagreba i Kaštela Lukšića.

Bolesne sestre

Liječničku su pomoći u posljednje vrijeme trebale: s. Irena Zorica, s. Vendelina Mijić, s. Verena Masnić, s. Karla Brečić, s. Silvija Vrdoljak, s. Rahela Tojčić, s. Marija Petra Vučemilo, s. Ozana Jagnjić, s. Mirta Vranjković, s. Tihomira Zorica, s. Emilija Glibotić i s. Emanuela Ercegovac.

Nova knjiga s. Judite

U mjesecu siječnju ove godine u izdanju Glasa Koncila tiskana je nova knjiga s. Judite Čovo, *Hod s Kristom kroz liturgijska slavlja i riječi evanđelja*. "Knjiga sadrži 65 liturgijskih meditacija koje prate ritam liturgijske godine. Ta duhovno-teološka zapažanja prožeta su mislima velikih učitelja duhovnosti kroz povijest Crkve, kao i mislima filozofa kršćanske orijentacije novijega doba te protkana nitima franjevačke duhovne škole" (Predgovor).

30. obljetnica VFZ-a i predstavljanje Franjevačkih izvora

U povodu 30. obljetnice Vijeća franjevačkih zajednica Hrvatske i Bosne i Hercegovine u Zagrebu je 25. siječnja upriličeno prigodno slavlje. U crkvi sv. Franje na Kaptolu svećano euharistijsko slavlje predvodio je kardinal Josip Bozanić, zagrebački nadbiskup, u zajedništvu s brojnim franjevcima i franjevkama svih triju redova. Nakon mise upriličeno je predstavljanje *Franjevačkih izvora* u dvorani Vljenac Nadbiskupijskog pastoralnog instituta. Na slavlju je sudjelovalo nekoliko naših sestara zajedno s provincijalnom predstojnicom s. Leonkom Bošnjak Čovo.

ZBIVANJA I OSVRTI

U OSLUŠKIVANJU RIJEČI

Početak nove godine u duhovno-radnom ozračju, na inicijativu i u organizaciji Sekcije za katehizaciju, uobičajena je i, zapravo, već iščekivana zbilja. Tako smo i ove godine u Zadru, 2. siječnja imale susret sestara katehistkinja, voditeljica liturgijskoga pjevanja i sakristanka. Okupilo nas se trideset i pet.

Susret smo započele u kapelici molitvom Trećega časa. Voditelj fra Tomislav Šanko u kratkom je osvrtu na psalme posvijestio važnost osluškivanja Božje riječi te se molitvom psalmiste poslužio za uvod u svoje izlaganje. Na slikovit je način ukazao na neraskidivu povezanost Riječi koja je tijelom postala i danas nam se daje u hostiji s Riječju koja nam progovara u Svetom pismu. Kad bi se dogodilo da nam hostija ispadne na pod, marno bismo je podignuli i pričestili se. Zašto nemamo takav pristup Bibliji. Zašto olako puštamo da svetopisamske riječi padaju. Ne sakupljamo ih.

Nakon molitve Trećega časa uslijedilo je predavanje koje je u biti bilo lomljenje novozavjetne prispodobe o sijaču. Dublje uranjanje u tekstu fra Tomislav je osmislio u dva koraka. Najprije je govorio o najčešćim preprekama na koje nailazimo kod slušanja Božje riječi: uvjerenje da je već dobro poznajemo, manjak ljubavi prema Pismu, odvajanje nekvalitetnoga vremena za čitanje Riječi koje je u biti otpadak vremena, mlako srce, manjak prisnosti s Riječju. Potom je različite vrste tla iz prispodobe povezao s određenom kategorijom ljudi i duševnih stanja ili raspoloženja kojima pristupamo čitanju i slušanju onoga što nam Bog po svojoj riječi govorи. Jedno od najpogubnijih stanja jest manjak i, još gore, gubitak duhovnoga apetita. A jedno od najpoželjnijih dano nam je u Mariji. Ona je sve događaje s Isusom pohranjivala i o njima razmišljala u svom srcu. Ovo je Marijino prebiranje slično slaganju *puzla* za koje je ona imala dovoljno strpljenja. I kad nije sve jasno razumjela nije odustajala od tkanja svoga života s Bogom. Slično postupamo i mi kad slažemo *puzzle* – ako nam jedna ne “sjeda” ne guramo je na silu nego je odlažemo sa strane, strpljivo i u nadi, čekajući kad će doći njezin trenutak. Zašto s Božjom Riječju ne činimo isto?!

Potaknute izlaganjem imale smo priliku iznijeti i podijeliti osobna iskustva (ne)slušanja Riječi, radeći u skupinama. U odgovaranju na unaprijed pripremljena pitanja opet je došla do izražaja naša spremnost na suradnju. Rezultate rada u skupinama podijelili smo u plenumu nakon kojega je uslijedilo euharistijsko slavlje.

Po završetku susreta nekolicina nas se vratila svojim kućama dok je veći broj sestara ostao u Zadru na duhovnim vježbama. Ovaj im je susret došao kao uvertira u buđenje duhovnoga apetita. U danima koji slijede, u povlaštenom vremenu duhovnoga sabiranja, imaju priliku vježbati se u slušanju Riječi i pripremati tlo svoga života za njezinu plodonosnost.

S. Natanaela Radinović

VJERA – PUT U NEPOZNATO

Od 9. do 11. siječnja 2013. godine u sestrinskom samostanu u Tučepima održan je susret kandidatkinja naših triju hrvatskih provincija. Seminar je vodila s. Blaženka Franjičević, članica Bosansko-hrvatske provincije. Tema seminara je bila u duhu Godine vjere, *Poziv na rast u vjeri*.

Kroz predavanja, rad u skupini, osobnu meditaciju i zajedničku molitvu, imale smo priliku razmišljati o vlastitoj vjeri suočavajući je s vjerom pojedinih likova, posebno onih koji su imali potpuno povjerenje u Boga. Jedan od njih je Blažena Djevica Marija, žena koja je sva bila prožeta povjerenjem i predanjem u volju Božju. Ona je model svetosti. Podijeljene u skupine razgovarale smo o njezinim osobinama. Nije nimalo lako slijediti Mariju, koja se u cijelosti predala Bogu duhom, srcem i tijelom. Kao takva ona nam je primjer, poziva nas i istovremeno izaziva na promišljanje koliko smo mi spremne hoditi nepoznatim putem vjere, odricati se, vjerovati Bogu kao što je Ona vjerovala??!

Sv. Klara je također divan primjer vjere u Boga. O tome govori njezin život odricanja i požrtvovnosti, sve poradi Krista i po primjeru sv. Franje koji se dao zahvatiti Kristom sve do potpunog suočenja s njim. I nas sv. Franjo potiče da dopustimo Božjoj riječi da nas iz dana u dan mijenja, preobražava i suočiće Kristu.

Na kraju seminara posjetile smo svetište Majke Božje Lurdske u Vepricu. Zajedno smo molile križni put čiji je sadržaj bio protkan razmišljanjima sv. Klare. Posjet Svetištu završile smo svetom misom. Naše druženje je bilo kratko, ali lijepo. Za mene je to bio istinski susret s drugima, jer susrećući druge susrećemo i Boga – samo ako sve gledamo očima vjere koja je temelj svega.

Marija Matanović, kandidatkinja

REDOVNICI I REDOVNICE - SVJEDOCI VJERE U GODINI VJERE

U Dubrovniku je 26. siječnja, uz Dan posvećenoga života, upriličen susret redovnika i redovnica Dubrovačke biskupije. U duhovnom zajedništvu okupili smo se s mjesnim biskupom mons. Matom Uzinićem. Predavanje je tom prigodom, u dvorani Ivana Pavla II., održao fra Ivan Dugandžić na temu *Redovnici i redovnice – svjedoci vjere u Godini vjere*.

Upravo je ovom današnjem društvu potrebno svjedočenje, jer u svijetu vlada mržnja, nasilje, egoizam, sve je prisutnija trka za bogaćenjem i bezobzirnost u međuljudskim odnosima. Posvećeni je život naprotiv dokaz da postoji drugačiji način života i odnosa prema drugima pa je kao takav pravo evanđeosko svjetlo za sve vjernike i ljude. U tom je duhu nama Bogu posvećenim osobama biti svjedocima Božje zbilje u ovom svijetu.

U crkvi sv. Vlaha biskup je blagoslovio svjeće koje označavaju naš životni hod u svijetu vjere. U procesiji s upaljenim svijećama krenuli smo prema katedrali Velike Gospe na svečano euharistijsko slavlje koje je predvodio biskup Uzinić u zajedništvu s brojnim svećenicima.

U propovijedi se biskup osvrnuo na Pavlovu poruku Timoteju: "raspiruj milosni dar Božji koji je u tebi po polaganju mojih ruku. Jer nije nam Bog dao duha bojažljivosti, nego snage, ljubavi i razbora. Ne stidi se, stoga, svjedočanstva za Gospodina našega, ni mene, sužnja njegova" (2Tim 1,6-8). Naglasio je kako Dan posvećenog života i sve ono što on u sebi uključuje, nije ništa drugo doli dan u kojem su osobe posvećenoga života pozvane raspirivati onaj milosni dar Božji koji su dobili u redovničkom zavjetovanju. Evangelje traži redovnice i redovnike, ali i druge vjernike, da u zajedništvu vjere daju živo svjedočanstvo za Gospodina. Za vrijeme euharistijskog slavlja obnovili smo svoje redovničke zavjete.

S. Marislava Samardžić

POUČI ME DA SE TVOGA DRŽIM ZAKONA

Uoči blagdana Svijećnice, molitvom Večernje, otpočeo je za mene drugi stupanj odgojnog procesa u hodu prema redovničkom životu. Vrijeme postulature prihvaćam kao dar po kojem se nastojim više posvetiti Bogu po primjeru sv. Franje.

Posvećeni život je dar, Božji dar nama, kojega možemo prihvati ili odbaciti. Prihvaćanjem toga dara mi sami postajemo dar određenoj zajednici. Svaka osoba koja se odlučila na posvećeni život jest dar, ali pitanje je kakav je dar. Možda mu je vanjština lijepo ukrašena, a unutrašnjost prazna. Ako ne želimo biti takav dar jedni drugima, onda je vrijeme da promijenimo omot, tj. nas same kako bi se izvana vidjela a iznutra osjećala naša ljubav, koja nas je i dovela u redovnički život.

Ljubav me je dovela u ovu zajednicu, vodila me sve ovo vrijeme. Nadam se da će ona nastaviti rasvjetjavati moj životni put, kako bih i ja jednoga dana postala onakvim darom kakvim me je Gospodin zamislio.

Njegova smo stvorenja, On je naš graditelj. Stoga, ne opirimo se Njegovu zakonu ljubavi, na kojega smo pozvani posebno kao osobe posvećenog života. U tom duhu molim: "Pouči me da se Tvoga držim Zakona, i čuvat ću ga svim srcem" (Ps 119,34).

Marija Matanović, postulantkinja

NOVINA ŽIVOTA

Skupiti u zavežljaj šačicu svojih dragocjenosti i krenuti na put u nepoznato dobro je poznata životna priča onih koje Bog od početka i kroz sva vremena poziva na Izlazak. Bog koji mijenja putanju već zacrtanih putova, brka planove, lakoćom ruši pomno građena zdanja i čini dramu u životima onih koji je najmanje priželjkaju, zove me da ostavim sve, kako bih našla sve novo u avanturi života s Njim.

Odazvah se. Na blagdan Prikazanja Gospodinova i Dan posvećenoga života u samostanskoj kapeli na Lovretu položila sam prve redovničke zavjete. Euharistijsko slavlje s obredom polaganja zavjeta predvodio je o. Damjan Kružičević, benediktinac.

Neposredno prije polaganja zavjeta u duhovnim vježbama sa sestrama na nov način otkrivala mi se ljepota i smisao redovničkog poziva ukoliko ga ispravno shvatim i odvažim se živjeti ga. Za mene je to bilo iskustvo novih spoznaja, konkretnih odgovora na moja pitanja, čudesnog uranjanja u otajstvo Božje blizine i otkrivanja barem koje nove kockice prekrasnog mozaika Božjeg promisla s ljudima. Bog je govorio prilično glasno i razumljivim jezikom preko brata Damjana. Blagi lahor Duha Svetoga svakim danom pirio je sve intenzivnije, mijenjajući *lice* moje nutrine. Duhovne vježbe doživjela sam, uistinu, kao Božji dar. Vjerujem da smo se sve skupa uspjele malo odmaknuti od svakodnevice i bolje vidjeti križ, horizontalu i vertikalnu, odnos s Bogom i ljudima u našim životima. Nadati se da je sjeme palo u dobru zemlju i da će dati roda u svoje vrijeme.

Pojašnjenje pravog smisla zavjeta u svjetlu ljubavi Božje kao i misao da Bog vjeruje u nas više nego mi u Njega i da računa s našim slabostima, bili su mi utješni u mojim unutarnjim

previranjima posljednjih priprema. I ako bih trebala izdvojiti jednu riječ koja bi obuhvatila ove dane, onda bi to bila *milost*. Uistinu, Bog je presretao milošću svaku moju potrebu, strah ili nemoć. Na čudesne i neočekivane načine, kako On to obično radi. U tihom govoru srca srcu učinio je da sigurno hodam po vodama svoje slabosti i učinim svjesno svoje unutarnje i vanjsko predanje. Prikazati i ponuditi dar Darivatelju ustvari je tako prirodno i jednostavno. Slike iz evanđelja i propovijed pomogli su mi da barem malo šire uočim značenje tog čina čiji puni smisao vidi samo Bog. Razmišljajući o osobama iz hrama, onog jeruzalemskog i ovog našeg, razmišljala sam kako Bog u svojoj ljubavi čudesno isprepliće ljudske živote i kako često ne znajući, pa i ne htijući, ispunjavamo otajstveni Božji plan.

Za mene je ovo novi početak u kojem moj život dobiva drugačiju dimenziju, dimenziju posvećenosti Bogu i traženja kako svoje predanje Bogu i zavjete mogu odjelotvoriti sada i ovdje - uvijek i samo da se više proslavi Bog. Riječi su mi ovih dana postale preslabe i prekratke da izraze i zahvate svu dubinu osjećaja, pa ipak: hvala još jednom svima, a iznad svega hvala Bogu koji čini sve - novo i dobro.

S. Marina Fuštar

PROPOVIJED NA MISI POLAGANJA PRVIH ZAVJETA

Marija i Josip, poslušni zakonu i svemu što zakon propisuje, danas donose i prikazuju sina Isusa u hramu. Marija i Josip, siromašni, u hramu prinose za svojeg sina dar siromaha: dvije grlice ili dva golubića. Marija i Josip, čisti, čisti u svojoj ljubavi, čisti u srcu, sabiru i čuvaju stvarnost Isusova života. Ta Isusova stvarnost postaje njihova stvarnost, njihov život.

Danas, na blagdan Prikazanja Gospodinova, On nas sabire. Bog sam. U svojoj ljubavi, u svojoj dobroti i želji da bude s nama. U svojoj želji da ovaj dan i ovaj čas i ovu radost dijeli s nama, On nas je doveo ovdje, da se opet prikaže nama i za nas. Da nas u svojoj ljubavi izazove, da mu na prikazanje i dar odgovorimo prikazanjem i darivanjem samih sebe. Poziva nas u zajedništvo, euharistiju, zahvalu, slavlje, radost. Zajedništvo koje želi da bude s Njim, ali i naše međusobno. Želi da mu zahvalimo za svaki Njegov dar, dar života, dar posvećenja, dar poziva da kršćanski hodimo ovim svijetom. I u tom daru, u toj zahvalnosti nam daruje sebe. Slavimo veličinu darivanja, veličinu prikazanja, veličinu koja izvire iz Božjeg srca koje je puno ljubavi za čovjeka i koje želi naše srce ispuniti tom istom ljubavlju. Ljubavlju koja se ne boji žrtve, darivanja, prinosa. Ljubavi koja se ne boji biti razlomljena kao kruh svagdašnji, kao kruh euharistijski, da bismo bili hrana jedni drugima, kao što je On postao i jest hrana našega života.

“Doći će iznenada u hram svoj Gospodin koga vi tražite”, navijestila nam je ovu svetopisamsku riječ s. Marina. Doći će iznenada Bog kojeg vi tražite. Definicija nas kršćana posvećenih u sakramantu krštenja, posvećenih po našim zavjetima jest da smo Bogotražitelji. Tražimo ga, jer je prije svega On tražio nas. Ljubimo ga, jer je On prvi ljubio nas. Odazivamo se, jer je On prvi zazvao nas. Današnje evanđelje osim lika Marije i Josipa, poslušnih, siromašnih i čistih, daruje nam još dvije osobe koje su vezane uz ovaj liturgijski blagdan. To su starac Šimun i starica Ana, proročica. Oni svoj život, svoje dane provode u hramu. Čekaju, traže, iščekuju. Vjeruju da će Bog ostati vjeran svojem obećanju

i da će pokazati i dati novo svjetlo, Spasitelja, Mesiju svom narodu. Čekaju, traže, mole i vjeruju.

Život je to svakog kršćanina. A na osobit način to je poziv na puninu života za nas koji smo po redovničkim zavjetima Gospodinu rekli DA cijelim svojim srcem i cijelim svojim životom. Gospodin je došao da bude naš pomoćnik, da se zauzima za nas. U onome u čemu je sam iskušavan trpio može iskušavanima pomoći. I danas želimo moliti njegovu pomoć da bez obzira kakve i kolike bile kušnje našega života nikad ne smetnemo s uma, nikad nam srce ne zaboravi kako je On naš vjerni suputnik. Ne samo suputnik nego put kojim idemo, istinska snaga naših životnih koraka. On je razlog i temelj naše vjere, naše ljubavi i našeg predanja. Njegovom pomoću, njegovim duhom ispunjeni i vođeni, i mi rastemo u mudrosti i milosti svaki dan. Rastemo u ljubavi. Rastemo u spremnosti za žrtvu. Rastemo u predanju i prikazivanju. I zbog svega toga, zbog te milosti, zbog tog rasta, zbog tog poziva biti Kristovi, danas smo radosni i danas smo ovdje. I tu radost želimo danas na osobit način dijeliti s našom s. Marinom koja svim srcem Bogu želi reći DA. Svim svojim životom, svim svojih snagama, svakom svojom slabošću, ranjivošću, malenošću, strahom. Svim što jest. Onim dobrim i onim čega se možda boji. Svim time želi pripasti Gospodinu. Sve to želi staviti na raspolaganje Njemu. Prikazati, prinijeti Njemu.

Crkva nam kaže da su zavjeti trostruki izraz jednog jedinog DA. Darivati se cijelim životom, cijelim bićem iz ljubavi prema Bogu, kao odgovor na Njegovu ljubav za nas. Danas će s. Marina položiti tri zavjeta - evanđeoske savjete poslušnosti, siromaštva i čistoće. I po tim zavjetima ništa joj neće biti oduzeto. Bog će joj još više dati, još više darovati. Zavjeti nisu ni Božji ni ljudski NE, nego i božanski i ljudski DA. Plus našoj stvarnosti, plus našoj svakodnevničkoj. Po poslušnosti svaki dan bit će sve slobodnija, jer poslušnost oslobađa. Po siromaštву bit će svaki dan bogatija, jer siromaštvo obogaćuje. Po čistoći bit će svaki dan plodnija, jer čistoća oplođuje. Sve ovo biva ako se živi po evanđelju Isusa Krista, slijedeći stope sv. Franje, u zajedništvu, ljubavi i praštanju svojih sestara. "Pravilo i život manje braće jest ovo: opsluživati sveto evanđelje Gospodina našega Isusa Krista živeći u posluhu, bez vlasništva i u čistoći". Zapravo, to znači biti slobodan od svake zapreke, za žarku ljubav i cjelovito, potpuno, pripadanje Bogu i štovanje Boga.

S. Marina danas završava jednu fazu svojeg redovničkog života. Fazu novicijata ili, kako to znamo reći, kušnje. No kušnja ne prestaje, kušnje ostaju. Kušnje su izazov i provjera naše ljubavi. I s. Marina se ne boji kušnji. Uvjerila se u ovoj godini u zajedništvu svojih sestara, da može, ali ne svojim snagama, nego Božjom milošću i pomoću i podrškom svojih sestara. Zbog toga ona danas po svojem zavjetovanju ulazi u posluh, u život koji se zove život posluha. U zajedništvu koje se temelji na posluhu Bogu i na međusobnom posluhu. U ljubavi koja se temelji i gradi u međusobnoj ljubavi i ljubavi prema Bogu.

Danas čitava Crkva na osobit način moli za osobe koje su po svojim zavjetima Bogu posvećene. Crkva moli za njihovu ustrajnost, za njihovu vjernost. Moli za njihovo redovito prianjanje uz Gospodina svaki dan, kroz molitvu, kroz rad, kroz služenje, kroz oprاشtanje, kroz zajedništvo.

Draga s. Marina, danas je sva naša molitva i sva naša zahvalnost Bogu na osobit način usmjerena za tebe. Kažu, barem stari monasi su govorili, da na dan zavjeta Bog zavjetovaniku ili zavjetovanici uslišava svaku želju. Danas te želimo zamoliti da u svoje srce staviš naše želje i naše molitve. Prinesi ih Bogu u prinosu same sebe. Ti mu se želiš posvetiti, predati ovim redovničkim zavjetovanjem. Odgovor je to tvog srca, tvog tijela,

tvoje duše, tvog života. Odgovor na Njegovo posvećenje tebi, na njegovo predanje tebi. On te poziva i iskazuje ti povjerenje. On vjeruje tebi i daruje ti sve ove drage sestre. Vjeruje njima jer njima daruje tebe. On te traži - odgovori mu iščekivanjem. On ti govori - odgovori mu slušanjem. On te sluša - odgovori mu molitvom. On ti vjeruje - odgovori mu povjerenjem. On ti se nada - odgovori mu predanjem. On te ljubi - odgovori mu ljubavlju.

Sv. Franjo šalje pismo braći na općem saboru, pismo koje je poticaj i izraz njegove ljubavi. Franjo i danas progovara. Progovara srcu svakog od nas. Na osobit način danas progovara tvom srcu, s. Marina. Poručuje ti Franjo: "Pogledaj, sestro, Božju poniznost i izlij pred Njim svoje srce. Budi ponizna da te on uzvisi. Ništa svoga nemoj zadržati za sebe, da te cijelu primi onaj koji se tebi cijeli predao". Amen.

O. Damjan Kružičević, OSB

SMISAO ŽIVOTA I ZDRAVLJE

Dana 16. veljače u dvorani našega samostana na Lovretu razmišljali smo o utjecaju stresa, kriza i traženja smisla života na zdravlje. Predavanje na temu *Smisao života i zdravlje* održao je mr. sc. don Boris Vidović, profesor na KBF-u u Splitu.

Sekcija za medicinsku i socijalnu službu i ove je godine prigodom obilježavanja Dana bolesnika organizirala poslijepodnevni susret za sve sestre s ciljem posvjećivanja ispravne i cijelovite brige o zdravlju. Don Boris je u uvodnom dijelu istaknuo da se nerijetko neispravno misli da je zdravlje odsustvo bolesti. Zdravlje jest i to, ali i puno više. Istinski zdrav čovjek uživa psihičko, fizičko, socijalno i duhovno blagostanje. Tek u skladnom suzvučju, funkcioniranju čovjeka u svim navedenim dimenzijama skladba života daje ugodnu simfoniju.

Stres i kriza također imaju svoj utjecaj na zdravlje. Stres zahvaća tjelesnu dimenziju i narušava je, dok se kriza više odnosi na duhovnu dimenziju i može unaprijediti zdravlje. Naime, kriza nije nešto negativno. Prema definiciji koja se izvodi iz grčke riječi *krisis* – kriza je stanje odluke i razlučivanja. Krize su nezaobilazne u životu, pa čak i neophodne za rast jer povećavaju životne sposobnosti, povećavaju samopouzdanje i utječu na rast zdrave autonomije. Dakako, potrebno je sučeliti se s krizom u zdravom duhu, bez grča i panike, koji su plodovi straha i paraliziraju duh i tijelo te nikako nisu poželjni.

Mi redovnice i općenito osobe Bogu posvećenoga života po duhovnom pozivu nismo lišeni stresova ni kriza. Međutim, uronjene u Boga imamo mogućnost živjeti sklad u svojoj nutrini te iz žive povezanosti s Bogom, sigurnije i sretnije broditi morima različitih situacija s kojima se susrećemo. Tražeći i nalazeći smisao svoga života i djelovanja u Bogu, uplovljavamo u luku zadovoljstva i duboke radosti. To je blagoslov koji primamo ali smo ga isto tako pozvane dijeliti. Nije lijepo susresti nesretnu osobu, a osobito ne Bogu posvećenu. Tmurno lice možda odražava stanje nutrine, ako je prolazno alarmne se svjetiljke još ne pale. Nažalost, kad stres i nezadovoljstvo dugo traju, tjeskoba i depresija postaju naši stalni pratitelji, što nije dobro.

Gospodin je izvor i razlog naše radosti. To je dobro znao i sveti Pavao. Daj nam, Bože, poput njega neprestano tražiti lice Tvoje te razumjeti, prihvati i živjeti poziv: "Radujte se u Gospodinu uvijek! Ponavljam: radujte se! Blagost vaša neka je znana svim ljudima! Gospodin je blizu!" (Fil 4, 4-5).

S. Natanaela Radinović

OSNOVNOŠKOLCI U SAMOSTANU

U našoj sestrinskoj kući u Sinju 9. ožujka 2013. upriličena je duhovna obnova za dvadeset troje osmaša koji su se odazvali iz župa i škola u kojima djeluju naše sestre (Sinj, Bajagić, Hrvace, Grab). Prema planu i kalendaru duhovnih obnova Sekcije za apostolat mlađeži, animatorice susreta bile su s. Danijela Kovačević i s. Marta Škorić.

Susret na temu *Vjera i duhovnost*, i to još u našem samostanu, za većinu je osmaša bio novost. Njihovo smo subotnje poslijepodne ispunile meditacijom, razgovorom u radionici, pjesmom i druženjem. U osvrtu na ovu korizmenu duhovnu obnovu mladi su istaknuli kako im se posebno svidjela meditacija, što pokazuje da su otvoreni poticajima Duha, samo što je ovaj svijet kudikamo bučniji, te im odvraća pozornost. U njemu je tišina nepoznanica.

Meditacija o kamenu kod njih je pobudila najprije veliko čuđenje, kod nekih i podsmjeh, a na kraju veliku pozornost i oduševljenje svih. Kamen je u prvom krugu prelaženja iz ruke u ruku predstavljao teret. Svatko je zadržavanjem kamena u njega utiskivao svoju teškoću, muku, problem. U "obredu pranja" sva je nečistoća otišla s kamena. U mislima smo svi prali svoje grijehe i teškoće, tražili Božju pomoć kao nekad njegovi suvremenici s kojih je svojim riječima i gestama otirao smrt, a vraćao im život. U drugom krugu kamen je "radosnije" putovao iz ruke u ruku jer smo uronjeni u svoje misli predavalci jedni drugima radost i vedrinu događaja koje pamtimos. Meditacija je bila kao dijeljenje križa i radosti, u Božjoj prisutnosti. Posvjećivanje naše međusobne povezanosti, osobne krhkosti i ranjivosti, ali i snage koju nam Bog daje za život i radosti kojom nas blagoslovila. U meditaciji se posvjećivala potreba oslanjanja na Boga, a u grupnom radu smo o tome i razgovarali.

U vremenu korizmene priprave za radosno slavlje Uskrsa nadamo se da će i ova tema naći odjeka u srcima osnovnoškolaca i potaknuti ih da se više oslanjaju na Boga. Mi smo im u tome, barem ovim susretom, pomogle jer su otvoreno dijelili iskustva življenja vjere u svojoj sredini: obitelji, školi, društvu u kojem se kreću. Iz svega se vidjela zdrava jezgra obiteljskoga vjerskoga odgoja koji su ovi mladi primili.

Nakon duhovnog djela slijedila je okrjepa uz pizzu, pjesmu i druženje sa sestrama iz samostanske zajednice. Razišli smo se u nadi ponovnog susreta, osvjedočeni kako su ovakvi susreti mladima dragocjeni, premda se katkada nekome od nas čini da je to samo jedno ugodno druženje, pa čak i gubljenje vremena. Na kraju ostanemo iznenađene njihovim dubokim promišljanjima u šutnji, uranjanjem u duhovnu dimenziju.

S. Danijela Kovačević

JAVNA TRIBINA U ARBANAŠKOM SAMOSTANU

Ovogodišnji dani ožujka za župljane župe Gospe Loretske zasigurno su povijesni i za pamćenje. Čitava se župa pripremala za dolazak relikvija sv. Ivana Boska. Blagoslov iščekivanja nije zaobišao ni naš samostan. Naprotiv, u zajedništvu sa susjedima i u duhu dobrosusjedskih odnosa ne smijemo niti se želimo prepustiti pasivnosti, jer se i od nas traži da damo svoj udio u tako važnim događanjima. U duhu naše karizme i u suradnji sa župnikom, okrenule smo se mladima.

Dana 13. ožujka u našem je samostanu organizirana tribina na kojoj je predavač bio poznati studentski propovjednik don Damir Stojić, salezijanac iz Zagreba. U iščekivanju početka tribine primili smo vijest: *Habemus papam!* Radosna vijest da imamo novoga papu Franju razdragala je mlada srca okupljena u našem samostanu. U tom zajedništvu doživjeli smo važan povijesni trenutak za Crkvu.

Tribinu je organizirao župnik don Tunjo Blažević sa Sekcijom za apostolat mладеžи naše Provincije. Voditeljica Sekcije s. Danijela Kovačević potrudila se da se obavijest o tom događaju proširi. Uz pomoć moderne tehnike koja i dobro čini, s. Danijela je postavljanjem vijesti na *fejs* privukla brojne studente i srednjoškolce, dok je župnik animirao krizmanike i mlađe iz župe te se samostanska dvorana dupkom napunila. Na poziv s. Danijele pridružili su se i mlađi iz zbora župe s Ploče koji su duhovnim pjesmama tribini dali glazbenu notu.

Don Damir je svoje izlaganje usmjerio na dva važna događaja: simbol papinstva i 100. obljetnicu dolaska salezijanaca u Hrvatsku, povodom koje su relikvije ovoga sveca donesene u našu zemlju. Njegov način izlaganja mlađima je razumljiv, začinjen je kratkim šalama te je zbog sadržaja i stila dobro prihvaćen. Između ostalog je spomenuo da su sveci oni koji gledaju Boga što bi trebao biti životni smisao svakog čovjeka: ugledavati se u njega. Uz primjere iz života sv. Ivana Boska pokušao je mlađima približiti pitanje života i smrti. Smrt nije samo biološka stvarnost. Od nje je puno teža duhovna smrt koja čini da postajemo živi mrtvaci. Kako ne bi postali mrtvi premda živi, don Damir je mlađima ponudio već stoljetni recept: euharistiju. Bog je živ, On je život i osobito je prisutan u euharistiji. Učimo se dostojno primati ga i to slijedeći sakramentalni put svete ispovijedi.

Neposredno višednevno iščekivanje izbora novoga Pape kao i medijska popraćenost toga događaja, potaknula je don Damira da progovori i o ulozi i važnosti papinske službe u Crkvi. U pojašnjavanju se poslužio poslanicom Efežanima koja naviješta da Bog ima plan otkupljenja u kojemu i mi imamo svoj udio. Premda često vidamo i loše primjere u Crkvi, moramo znati da je ona i putujuća i proslavljenja. Istovremeno i grešna i sveta. Skandali se mogu događati i mogu sablazniti, ali i Isus ih je doživljavao i dopustio. Dovoljno je prisjetiti se skandala s Judom po kojemu, kao da nas je Isus htio pripremiti na ono što dolazi, s jedne strane, ali i pomoći nam da se ne obeshrabrimo i ne slijedimo skandalozne primjere, s druge strane. On je htio Crkvu i tražio je stijenu na kojoj će je sagraditi. Našao je Petra. Po apostolskom nasljeđu polaganjem ruku od Petra do dana današnjega i mi dobivamo snagu i vodstvo Duha Svetoga.

Od toga Duha Crkva je živjela, živi i živjet će, čega je bio svjestan i sveti Ivan Bosko. Stoga je svoje izlaganje don Damir zaključio njegovim zazivom: "Daj mi duše, drugo uzmi".

S. Marta Škorić

URONITI U OCEAN

Uz obnovu zavjeta

Započeli smo Veliki tjedan. Velik zbog muke Gospodina našega Isusa Krista. U tim danima intenzivnijega meditiranja Kristova spasiteljskoga djela, točnije na Veliki ponedjeljak s. Nada, s. Mirjana i ja (s. Dragica), slijedeći primjer Krista koji se predaje volji Očevoj, obnovile smo svoje redovničko predanje po zavjetima.

Pripremu za obnovu zavjeta započele smo u subotu navečer, sa s. Karolinom, promišljajući na temu *Ti si Sin moj / Kći moja, Ljubljena! U tebi mi sva milina!*. Sutradan, na Cvjetnicu, razmatrale smo zanimljivu priču *Lutka od soli i more*, u kojoj ocean simbolizira Boga i njegovu neizmjernu veličinu, a lutka simbol čovjeka i njegove prolaznosti. Donosimo priču u cijelosti:

Jednom se lutka od soli došetala do obale oceana. Nikada još nije vidjela ocean, pa se zaprepastila nad njegovom veličinom.

“Tko si ti?” pitala je znatiželjno.

A ocean joj reče: “Ne mogu ti objasniti tko sam. Ali ti to možeš saznati, ako uđeš u mene.”

Lutka se skanjivala, dvoumila, šetajući i dalje obalom. Malo se plašila. Onda više nije mogla odoljeti: umočila je palac u more. Palac joj se rastopio. Lutka zaledeće i povuče nogu. “Kako si nezgodan!” kriknu lutka. “Zašto me nestaje kad hoću da te spoznam?”

I okrene se da ode. Ali ju ocean zaustavi riječima: “Daje ti se prigoda da saznaš što je na svijetu najveće. A ti uzmičeš!”

Lutka se predomisli, i vrati se k obali. Opet je šetala i šetala, pogledavala na ocean, razmišljala, premišljala, smišljala. Pred njom se doista nalazilo neko neviđeno čudo.

“Obećaj da mi nećeš nauditi”, reče napokon. “Ući će u tebe da bih saznaš što je na svijetu najveće”.

I ona zagazi u vodu do gležnja... do koljena... do struka... do grla... do tjemena... preko tjemena!

I onda više nije bilo pitanja. Lutka je postala ono o čemu je pitala.

Ova nas se priča svojom jednostavnosću i značenjem posebno dojmila i uvela u premišljanje naše osobne avanture s Oceanom...

Muka je vrhunac poniženja Boga koji je postao čovjekom, koji trpi za čovjeka i tako mu pokazuje svoju neizmjernu ljubav, a on samim dodirom s tom neizmjernošću nestaje, gubi se u njoj i tako se vraća Onomu od koga je i zbog čega jest. Isus nosi križ, trpi muku i prihvata smrt. Odlazi i ostaje, postaje kruh i vino, izvor vode žive koja vri iz njegova otvorenoga boka (usp. Iv 7,38).

Naše redovničko predanje Bogu, hod s njim i za njim ostvaruje se po zavjetima. Obnavljati zavjete znači stpati se s njim, svaki put sve više i više. Isto tako svaki novi dan živjeti u zajednici znači iz dana u dan se stpati s njom, postajati dio nje, dio Družbe. Lako je - bolno je, veliko kao ocean, a neznatno kao čovjek.

Razmatrajući veličinu Božju i redovnički put sjedinjenja s njim, rastem u spoznaji.
Puštam da bujica misli iz mene teče:

Ono što je veliko raste još više, ja postajem dio te veličine.

Koliko je lutaka prije mene uronilo u Ocean,

I koliko će još poslije mene?

Nestaje me dio po dio, ja se topim... i to boli!

A Isus veli "Vi ste sol zemlje" (Mt 5,13).

Nestaje me, to više nisam ja, ja sam dio nečeg veličanstvenog!

Lutka se je vratila Onomu od čega je nastala.

Ocean je zove. Lutka je znatiželjna ali se boji.

Strah nas tjeran da se okrenemo i da odemo,

ali On vidi dalje od našega straha, vidi našu čežnju

i zaustavlja nas, ne pušta nas.

Već mali dodir s Njegovom veličinom je dovoljan da počnem nestajati.

"Srce mi posta poput voska, topi se u grudima mojim..." (Ps 22,15).

Na koji bih način ili kako bih htjela ući u Ocean?

Onako kao lutka? Ili možda skočiti?

Možda leći mirno na površinu vode?

Sjesti na obalu i čekati da me val zaplijusne i povuče?

Ne, ovo posljednje ne!

Ocean traži da uđem u njega, samo ga tako mogu spoznati.

Ali možda bi Ocean bio spreman i to učiniti, samo da ga spoznam!?

s. Dragica Karlić

USKRSNE ČESTITKE

O sretne li krivice koja je zavrijedila takvog i tolikog Otkupitelja imati!

Zahvalni Otkupiteljevoj neizmjernoj ljubavi, dopustimo da nas tom istom ljubavlju Uskrsli zahvati i nastani se u nama. Neka nas nosi radost Usksra!

Sretan i blagoslovjen Uskrs, žele vam
sestre iz Frankfurta

***

Ako Krist nije uskrsnuo, uzalud je naša vjera (1Kor 14,17).

Neka Kristovo uskrsnuće zaživi u nama još snažnije novim životom.

Sretan Uskrs svim sestrarama i čitateljima *Odjeka* žele

sestre iz Kaštel Lukšića

***

*Ako Krist nije uskrsnuo,
uzalud je naša vjera!*

Neka nas Uskrsli ispunji darom življene vjere i svojim mirom da bismo ga mogli prenositi na sve koje ćemo susretati.

Svim sestrarama želimo sretan i radostan Uskrs!

Uz srdačan pozdrav
vaše sestre iz Trpnja

***

Uzdignimo se k Njemu koji je prah naše niskoće uzeo u tijelo svoje slave, i uzdajmo se u svemu u Njegovu poniznost i strpljivost, da mu se možemo pridružiti u Njegovu uskrsnuću (sv. Leon Veliki).

Svim sestrarama i čitateljima *Odjeka* sretan i blagoslovjen Uskrs žele

sestre s Lovreta

***

*Uskrsli Kriste Tebi vjerujemo mi:
Da i naš Uskrs jednom mora svanuti!
Al' znamo da za Uskrs treba trpjeti,
Za život nam snage daj!*

S vjerom i nadom da će i naš Uskrs svanuti, svim sestrarama želimo radost Uskrsne noći. Uz veseli Aleluja žele

vaše sestre s Jordanovca, Zagreb

***

Uskrsli Gospodin Isus neka nas obasja svojim svjetlom da u njemu hodimo, pobjeđujući svaku tamu i svjedočeći njegovo uskrsnuće.

S ovim mislima sretan i blagoslovljen Uskrs svim sestrama i prijateljima žele

sestre iz Sigurate, Dubrovnik

***

Gospodin slavno uskrsnu. Na ljudsku sreću beskrajnu.

Gospodinovo slavno uskrsnuće neka u nas utisne biljeg vječnoga života i podari nam radost zajedništva s njim.

U ovim mislima želimo sretan Uskrs, vama drage sestre i prijatelji naše zajednice.

Vaše sestre iz Sinja

***

Zar nije srce gorjelo u nama dok nam je putem govorio i tumačio Pisma (Lk 24,32).

Svim sestrama naše Provincije želimo da im u srcu gori uskrsna radost. Dijelimo tu radost uzajamno te živimo i govorimo svima: Gospodin uskrsnu!

Sretan Uskrs!

Vaše sestre iz Arbanasa, Zadar

***

Uskrsnu Gospodin doista, radujmo se stoga mi, jer On đavlja za nas na križu pobjedi.

Smrću svojom život nam darova, jer u Njemu je ljubav i punina sva.

Neka nas svjetlost uskrslog Krista obasja i sjaji nad našim životnim putovima, a mi mu pritom radosno kličimo - Aleluja!

Marija, postulantkinja i s. Karolina

NAŠI POKOJNICI

POKOJNE SESTRE NAŠE DRUŽBE

s. M. Inocenta Vasilj, živjela 91 godinu, u Družbi 71 godinu

preminula 19. prosinca 2012. u Međugorju

s. M. Nila Lovera Florentín, živjela 79 godina, u Družbi 55 godina

preminula 19. prosinca 2012. u Puerto General San Martin, Argentina

s. M. Bogomila Škof, živjela 94 godine, u Družbi 75 godina

preminula 8. siječnja 2012. u Mariboru

s. M. Marta Knez, živjela 96 godina, u Družbi 73 godine

preminula 11. veljače 2013. u Splitu

s. M. Elizabeta Pfeifer, živjela 95 godina, u Družbi 75 godina

preminula 16. ožujka 2013. u Brezju

RODBINA SESTARA

Ana Labrović, majka s. Tatjane, preminula 22. prosinca 2012.

Slavka Orlović, sestra s. Vitomire Damjanović, preminula 22. prosinca 2012.

Nevenka Kalinić, sestra s. Branimire Čarić, preminula 24. prosinca 2012.

Petar Radić, brat s. Sidonije, preminuo 24. siječnja 2013.

Bože Drmić, brat s. Viktorije i s. Matije, preminuo 31. siječnja 2013.

Ivan Baković, otac s. Ivone, preminuo 11. veljače 2013.

Ana Runje, majka s. Smiljane i sestra s. Mladene, preminula 12. veljače 2013.

Tonka Puljiz, majka s. Mirne, preminula 14. veljače 2013.

S. M. MARTA KNEZ

U večernjim satima 11. veljače okružena molitvom i pažnjom sestra, nakon višemjesečnog tihog i strpljivog iščekivanja s uzdignutim sklopljenim rukama i pogledom usmjerenim u visine, naša s. Marta je spremno dočekala pohod Gospodnji i vinula se u zagrljaj onomu koga je cijeloga svoga dugoga života vjerno slijedila.

Na završetku ovozemaljskoga puta, na blagdan Gospe Lurdske, njezina je duša mogla pjevati i zbiljski živjeti marijansku pjesmu s kojom je željela da je ispratimo u zoru vječnoga života:

*Marijo Majko, evo nas k Tebi grešni al' vjerni...;
ti naša si nada uz Sina svoga jadima našim ti pomoć, lijek.
Od Otoka Gospe, Ti gledaj na nas, Isusa daj nam i moli za nas.*

S. Marta, krsnim imenom Kata, rođena je 16. siječnja 1917. godine u Siveriću, od oca Ivana i majke Ane rođene Tomić, kojima je Bog podario dvanaestero djece. Petero ih je umrlo još u dječjoj dobi. Našu je s. Martu Bog blagoslovio dugim životom – ušla je u 97. godinu. Iako je u vječnu domovinu ispratila svoje roditelje, brata i sestre, nije gubila kontakt sa svojom rodbinom. Štoviše, produbljivala je svoju povezanost s djecom i unučadi svojih najbližih. Ljubav kojom ih je darivala uzvraćana je s. Marti do zadnjega dana života. U tom odnosu darivanja i uzdarja, ne želeći umanjiti ičiju ljubav, mogu reći da je osobito mjesto u srcu s. Marte imao njezin nećak, svećenik, don Krsto Tomić.

S. Marta se u dvadeset i prvoj godini života odlučuje za redovnički život te 18. lipnja 1938. godine ulazi u kandidaturu školskih sestara franjevaka u Kninu. U postulaturu je primljena 14. veljače 1939. godine. U istoj je godini, na blagdan Velike Gospe, započela kanonsku godinu novicijata. Prve redovničke zavjete položila je 16. kolovoza 1940., a točno tri godine nakon toga i doživotne zavjete u Splitu.

Kraće je vrijeme s. Marta djelovala u franjevačkim samostanima: u Sinju, Rovinju, Badiji i Makarskoj. Glavnina njezinoga redovničkoga života i djelovanja vezana je uz bolničku službu. Već kao kandidatkinja djelovala je u bolnici u Kninu. Nakon položenih prvih redovničkih zavjeta ponovno je u bolnici u Kninu, od 1940. do 1945. godine, zatim tri godine u bolnici u Zadru, od 1945. do 1948. godine. Pet godina djelovala je u vojnoj bolnici u Splitu od 1950. do 1955., te ponovno u Zadru od 1955. godine do ostvarenja mirovine, 1976. godine.

S. Marta je najduže djelovala u bolnici u Zadru na Internom odjelu, dvadeset i tri godine, gdje je jedno vrijeme vršila i službu odgovorne sestre odjela. Pučku školu, četiri razreda završena u Siveriću, dopunjavala je u Splitu, gdje je završila osmogodišnju školu i usavršavala se u medicinskoj struci. Svoju službu vršila je odgovorno i predano.

Zbog svoje je susretljivosti, urednosti i stručnosti u bolnici postala prepoznatljiva i cijenjena. Znala je razumjeti i tješiti ne samo bolesnike nego i pomoćno osoblje bolnice, pa i liječnike. Istančani osjećaj za čovjeka u potrebi pokazivala je s. Marta prepoznajući bolesnike koje nije imao tko posjetiti, niti im donijeti hranu. Uz nju oni nisu bili sami, a ni gladni.

Njezina dobrota i spremnost da uvijek i svakome pomogne učinila ju je obljubljenom ne samo na radnom mjestu i u sredini u kojoj je živjela, nego u obitelji i u zajednici. Osobito

su s. Martu cijenili i prema njoj iskazivali poštovanje Arbanašani. Što je razumljivo kad znamo da je u Zadru, u Arbanasima živjela više od 20 godina.

Nakon odlaska u mirovinu s. Marta dolazi u provincijalnu kuću u Split, gdje je do visoke životne dobi bila na usluzi za potrebe prijevoza sestara. Vrijeme čekanja najradije je ispunjavala s krunicom u ruci. Uvijek raspoložena za činiti dobro, pa i kad to nije bilo lako, širila je oko sebe ozračje mira. Odgovarajući zahtjevima sestara velike lovretske zajednice, nastojala je dnevno osigurati barem 20 minuta za sebe. Toliko joj je vremena bilo dostačno za odmor.

Velikodušnost u pomaganju, uslužnost i spremnost za slušanje drugoga, s. Marta je crpila u molitvi. Do zadnjega je dana sklopljenih ruku iskazivala hvalu Bogu i zahvalnost sestrama za svaki pogled, ljubav i najmanje učinjeno dobro.

Draga s. Marta, hvala Vam na primjeru dosljednoga i predanoga sedamdesetogodišnjega redovničkoga života. Dok Vašu dušu u molitvi predajemo Bogu, vjerujemo da će Vas On primiti u puninu svoga zajedništva, te da se na Vama ostvaruju riječi drage Vam pjesme: *Bože, koje radosti u dan kad dođeš ti!*

Počivala u radosti Božjoj. Amen.

s. Leonka Bošnjak Čovo

***

ZAHVALE

Okrijepljena svetim sakramentima i okružena svojom obitelji, 22. prosinca 2012., u 93. godini, ovaj zemni život zamijenila je životom u kući Očevoj naša draga i plemenita majka Ana Labrović.

Puno dobrohotnosti, požrtvovnosti, radosti i trpljenja, kao i trajno uporište u Onome kojemu sve živi, ispunili su njezin život. Živjela je za druge, nadajući se i vjerujući da će jednom otpočinuti u Božjoj blizini.

Zahvalni smo svima koji su na bilo koji način bili uz nas tijekom njezine bolesti i koji su našli vremena ispratiti je na posljednje zemaljsko počivalište.

Sve po čemu je bio prepoznatljiv njezin život, sada se smirilo pred licem Svevišnjega. Neka joj Gospodin bude blag i milostiv u onome što je na duši njemu donijela i neka bude dionica vječne gozbe na koju je iz ovoga života pozvana.

Vaša s. Tatjana Labrović s obitelji

***

Drage sestre!

Moja se sestra Nevenka u 74. godini života, nakon kratke bolesti, preselila u vječnost. U ime svoje i njezine obitelji, zahvaljujem se svim sestrama koje su je ispratile na posljednje ovozemaljsko počivalište. Također hvala svakoj sestri koja nam je na bilo koji način iskazala svoju sućut, a njezinu plemenitu dušu preporučila dobrom nebeskom Ocu. Neka počiva u miru Božjem. A nama koji tugujemo za njom, Gospodine, udijeli svoju utjehu.

S. Branimira Čarić

***

Prigodom smrti našega brata Boška, iskreno se zahvaljujemo svim sestrama na izrazima sućuti, kao i ispraćaju na posljednje zemaljsko počivalište.

Zahvalne s. Viktorija i s. Matija Drmić

***

IVAN BAKOVIĆ

Rođen je 10. rujna 1921. u Bračeviću od oca Petra i majke Matuše. Njemu i njegovoj supruzi Ivi Bog je podario četvero djece. Borili su se kao i svi naši roditelji da nas podignu. Život ga nije mazio ali je uvijek u mudrosti i razboritosti uspijevao pružiti nam potrebno za život. Radio je težačke poslove i u poduzeću. Odgojen u vjeri, nedjeljnu misu nije propuštao. U obitelji se uvijek molilo i radilo. Posebno je bio pobožan prema Blaženoj Djevici Mariji i sv. Josipu, zaštitniku obitelji. Svako jutro budio nas je kao djecu Gospinim evanđeoskim pozdravom. Molitva mu je u životu davala snagu kad bi nadošle poteškoće. Kada je naša draga majka zbog svoje bolesti bila smještena u Dom za starije i nemoćne osobe Lovret, otac je jako teško prihvatio odvajanje od svoje supruge. U svojim je poodmaklim godinama i on onemoćao pa nije mogao ostati sam u rodnoj kući. Želio je sa svojom suprugom provesti i zadnje dane zajedničkog života. Ostavio je svoju Zagoru koju je volio i smjestio se u Dom. Hvala bivšoj ravnateljici s. Ljiljani što nam je izišla u susret.

Naš se otac radovao životu. Prolazili su dani, sati i godine. Bog mu je podario duboku starost. Bio je skroman i jednostavan. Kada bi ga sestre zapitale kako je, uvijek je govorio da je dobro. Hvalio je osoblje Doma koje mu je ljubazno pružalo njegu. Često je govorio: Daj mi Bože blaženu smrt. Neumoran je bio u hodu do zadnjega dana, a izgarao je iz dana u dan kao svijeća. Na blagdan Gospe Lurdske, zaštitnice bolesnih, preminuo je blago u Gospodinu. Gospe Lurdska, moli za njega. Naš voljeni oče, usnuo si bez riječi i pozdrava. Hvala ti na svemu. Počivaj u miru Božjem. Vjerujemo, Bog će otrti svaku suzu s naših očiju.

Zahvaljujemo se župniku fra Stjepanu Bešliću na upućenim utješnim riječima te ostalim svećenicima koji su došli na posljednji ispraćaj. U ime moje obitelji i rodbine hvala sestrama koje su posjećivale našega oca dok je bio u Domu. Hvala svim sestrama koje su ga ispratile i iskazale nam sućut. U dubokoj vjeri da ćemo se opet sresti, našega dragog oca Ivana preporučam u vaše molitve.

S. Ivona Baković

KONGREGACIJSKI LIST

Godina XVII.

Ožujak 2013.

Br. 1 (44)

IZ GENERALNE KUĆE

Drage sestre!

Ovaj put želimo s vama podijeliti nekoliko važnijih događaja iz naše zajednice, nadasve proživljene trenutke na planu naše velike zajednice, Crkve. Znamo da ste i vi u posljednje vrijeme pratili događanja u Rimu. Za nas su to bili jedinstveni trenuci iskustva vjere i crkvenosti. Na nekim smo i osobno mogli sudjelovati.

Dana 30. siječnja s. Klara oputovala je u kanonski pohod sestrama Bosansko-hrvatske provincije koji će se odvijati od 1. veljače do 12. travnja. Pratimo je svojom molitvom da je Duh mudrosti i jakosti vodi u svakom trenutku.

S. Gregoria se vratila u zajednicu 5. veljače nakon svog godišnjeg odmora u Argentini i dvomjesečne pomoći s. Mihaeli u njezinoj službi u Provinciji sv. Josipa.

U povodu 53. obljetnice smrti blaženog Alojzija Stepinca, 10. veljače u crkvi sv. Jeronima u Rimu, slavljeni je svečano euharistijsko slavlje s više od 60 svećenika. Na misi su sudjelovale s. Maryann, s. Zrinka i s. Eva.

Dana 11. veljače, kada je obznanjeno određenje na papinsku službu pape Benedikta XVI., bile smo jako potresene. Od tog dana pažljivo smo pratili događaje u Vatikanu, a posebno smo pojačale svoju molitvu za ljubljenu Crkvu.

Na dan posljednje Papine audijencije, 27. veljače, isle smo (s. Gregoria, Angela, Maryann i Eva) na Trg sv. Petra kako bismo izrazile papi Benediktu XVI. zahvalnost i uime svih sestara naše Družbe, za sve dobro koje je učinio u osam godina svoga pontifikata. Iskusile smo da je *Crkva živi organizam*. Dirnule su nas u srce Papine mudre riječi i njegov primjer poniznosti. Bile smo sudionice jedinstvenog trenutka u povijesti Crkve i mogli smo prepoznati izbliza samog Krista u osobi Pape.

U našoj župnoj crkvi Presvetog Srca, 10. ožujka smo u dubokoj svijesti vjere dočekali relikvije blaženog Ivana Pavla II. Na poseban način smo molile njegov zagovor za sve kardinale da rasvijetljeni Duhom Svetim mognu izabrati novog Vrhovnog svećenika.

Na prvi dan Konklava, 12. ožujka žarko smo molile za kardinale, kao i 13. ožujka u očekivanju bijelog dima iz dimnjaka Sikstinske kapele. Na naše veliko iznenađenje i radost, navečer 13. ožujka s balkona Bazilike sv. Petra pozdravio nas je novi Papa, papa Franjo. Zahvaljujemo na dobroti nebeskom Ocu za ovaj veliki dar za čitavu Crkvu i čitav svijet.

U subotu, 16. ožujka, posjetila nas je rodbina s. Maryann koja je došla iz Zagreba da bi sudjelovala na 19. maratonu koji se održavao u Rimu. Pridružili su nam se na ručku. Navečer istoga dana ugodno nas je svojim posjetom iznenadio sarajevski nadbiskup, kardinal Vinko Puljić, u pratnji mons. Martina Vidovića.

Na prvom Papinom Angelusu, u nedjelju 17. ožujka, sudjelovala je s. Gregoria zajedno s mnoštvom hodočasnika koji su došli iz cijelog svijeta.

S. Gregoria, s. Angela i s. Roza istog su dana išle u Slovenic, slovenski kolegij, na susret s o. Pedrom Opeka, misionarom na Madagaskaru. Na susretu su bile s ostalim Slovencima koji žive u Rimu.

Na svetkovinu sv. Josipa, u zajedništvu sa svim sestrama Družbe i čitavim kršćanskim svijetom, pet sestara iz naše zajednice sudjelovalo je na sv. misi inauguracije pontifikata pape Franje.

Njegove mudre riječi odrazile su ono što je rekao papa Benedikt XVI. na svojoj posljednjoj audijenciji: *Crkva pripada Kristu, Duh je njezin vođa*. U svom govoru papa Franjo pozvao je sve muškarce i žene dobre volje da budu čuvari svega stvorenog, volje Božje upisane u sva stvorenja, čuvari jedni drugih, samih sebe, svojega srca. U ovome je sadržan sav program života koji treba slijediti, na način sv. Franje, diskretno, ponizno i u tišini.

Zahvalna Bogu za njegov prekrasni dar, za njegovu prisutnost u Crkvi i s odlukom da će uvijek moliti za našeg Svetog Oca Franju, sve vas pozdravljam. Mir i dobro!

s. Eva Arévalo

IZ MARIBORSKE PROVINCIJE

U prošlom broju Kongregacijskog lista pisale smo o kanonskom pohodu vrhovne predstojnice, s. Klare Šimunović, našoj Provinciji od 22. listopada do 28. studenog 2012. godine. Za vrijeme tog pohoda sestra je Klara susrela sve sestre. Spominjale smo u prošlom broju i susret s provincijalnim predstojnicama slovenskog i hrvatskog govornog područja i Regionalnom predstojnicom koji je održan u Repnju 3. studenoga. Tom prigodom s. Klara je razgovarala i sa sestrama koje su zadužene za mrežne stranice pojedinih provincija i Rimske regije.

Dana 2. studenoga susrele su se s Vrhovnom predstojnicom sestre iz Pastoralne skupine i predstavile su svoje aktivnosti. U dijelu posvećenom studiju, sestre su govorile o pastoralnom planu Crkve u Sloveniji na temu *Dođite i vidite*. Nastojale su pronaći jake i slabe točke u svom pastoralnom radu. Sestra Klara ih je ohrabrla.

Susret s kućnim predstojnicama održan je 10. studenog 2012. Temu susreta *Kućna predstojnica, dođi i vidi, slušaj Duha* izložila je s. Vida Tomažić. Predavanje je temeljeno na *Godini vjere*, izazovu nove evangelizacije, pastoralnom planu Crkve u Sloveniji, Planu naše Mariborske provincije 2007. – 2013. i na zaključnim dokumentima posljednjih Vrhovnih kapitula naše Družbe. S. Klara je iznijela svoja zapažanja s obzirom na život naše Provincije, dala neke praktične upute i ohrabrla sestre.

Na kraju kanonske vizitacije, 24. studenog, uoči svetkovine Krsta Kralja imale smo Provincijsko zborovanje u Kući matici u Mariboru. Okupilo se više od 50 sestara. U ovoj prilici otvorena je "Soba sjećanja". Tema razmišljanja bila je usredotočena na naše korijene u koju nas je uvela s. Terezija Tomazin meditacijom preko riječi naše utemeljiteljice Majke Margarete Pucher. Kratkim izlaganjem don Marka Veršića, katedralnog župnika iz Maribora, prisjetile smo se Slomšekove godine koju smo slavili u Sloveniji. On je istakao osnovne Slomšekove crte i njegovu svetost. Nakon molitve na Slomšekovu grobu i slavlja euharistije u Kući matici odvio se kratki kulturni program nakon kojega je vrhovna predstojnica s. Klara svečano otvorila "Sobu sjećanja". Duboko su nas se dojmile riječi s

Klare kojima je istakla da je "Soba sjećanja" u mjestu rođenja naše Družbe, 'Porciunkula' našeg početka i 'mala škola' – nadasve škola vjere koja vodi velikim stvarima.

Na svetkovinu Bezgrješnog začeća, 8. prosinca 2012., u franjevačkoj crkvi na Tromostovlju u Ljubljani, s. Urša Marinčič je položila doživotne zavjete. Obred zavjetovanja predvodio je o. Miran Špelič, OFM. Sestrin moto: "Ljubi, zato što si ljubljena" bio je u suglasju s riječju Božjom i homilijom o. Miriana. Na Svijećnicu, 2. veljače 2013., položila je svoje doživotne zavjete naša s. Tina Dajčer u župnoj crkvi u mjestu Ruše blizu Maribora. Euharistijsko slavlje i obred zavjetovanja predslavio je nadbiskup mons. Marjan Turnšek. "Služite Gospodinu u veselju" moto je koji je s. Tina odabrala za svoje doživotno predanje Bogu.

U našoj kući u Radovljici, 19. listopada 2012. otvorena je izložba umjetničkih djela naših dviju sestara (rođene sestre) s. Darinke i s. Pavle Bajec. Izložba je predstavila aktivnost radionice liturgijskih materijala u razdoblju od 1961. do 2010. i sadašnju djelatnost.

S. Tina Dajčer imala je svoju prvu slikarsku izložbu s naslovom "Svjetlo djeteta" na Institutu Sv. Stanislav u Šentvidu - Ljubljana (od 7. studenog do 3. prosinca) i u Višoj ekonomskoj školi u Št. Peteru - Št. Jakob u Koruškoj (od polovice adventa do kraja siječnja 2013.).

U posljednje vrijeme prešle su u vječni život s. Doloroza Kocijan u Brezju i s. Bogomila Škof u Maribora. S. Doloroza je radila kao medicinska sestra u bolnici u Nišu - Srbiji, a s. Bogomila je dugo bila kuharica u Nuncijaturi u Beogradu. Preporučujemo ih obje u vaše molitve.

U našoj Provinciji pripremamo se za Izborni i radni Provincijalni kapitol koji će se održati u Repnju od 19. do 25. lipnja 2013. Preporučujemo se svima vama da molite za darove Duha Svetoga.

Želimo vam svetu i radosnu svetkovinu uskrsnuća Gospodinova.

s. M. Mira Rožanc

IZ SPLITSKE PROVINCIJE

Uz svečanu molitu I. Večernje blagdana Svijećnice u postulaturu je primljena kandidatkinja Marija Matanović. Lovretska zajednica sestara radosno je prihvatile i molitvom podržala Mariju u njezinom postupnom ucepljivanju u našu zajednicu i ulasku u novo odgojno razdoblje pripreme za redovnički život.

Na blagdan Prikazanja Gospodinova i Dan posvećenoga života, 2. veljače, u provincijalnoj kući u Splitu proslavile smo polaganje prvih zavjeta s. Marine Fuštar. Svečano euharistijsko slavlje s obredom polaganja redovničkih zavjeta predvodio je o. Damjan Kružičević, OSB, u zajedništvu s još trojicom svećenika, brojnim našim sestrama iz raznih podružnica, rodbinom i prijateljima s. Marine. Zavjete je primila provincijalna predstojnica s. Leonka Bošnjak Čovo. U zahvalnosti Gospodinu što je izabrao s. Marinu da ga slijedi u posvećenom životu, molile smo da je snaži na njezinom putu predanja Njemu u našoj zajednici te da ohrabri i druge mlade u odazivu na njegov poziv, a nas da učini otvorenima za novost Duha koju nam po njima želi darovati.

Provincijska vijeća i sekcije aktivne su u svom djelovanju. Upriličuju susrete za sestre kao i za skupine vjernika – mlađih, odraslih, suradnika. U organizaciji Sekcije za katehizaciju

provincijskog Vijeća za apostolat, u Zadru je 2. siječnja održan cjelodnevni duhovno-radni susret sestara katehistkinja, voditeljica liturgijskoga pjevanja i sakristanka naše Provincije, na kojem je sudjelovalo trideset i pet sestara. Voditelj je bio fra Tomislav Šanko, OFM, a tema je bila *Osluškivanje Božje riječi*. Lomljenjem novozavjetne prispodobe o sijaču u svom je predavanju govorio o različitim zaprekama slušanju i razumijevanju Božje riječi koje ni nas ne mimoilaze. Osobiti je primjer i uzor osluškivanja Božje volje Marija koja je, unatoč nerazumijevanju, strpljivo i u nadi svoj svagdan tkala prebiranjem Božje riječi.

U organizaciji Sekcije za medicinsku i socijalnu službu provincijskog Vijeća za apostolat, uz Dan bolesnika, 16. veljače u poslijepodnevnim satima u našem samostanu na Lovretu razmišljale smo o utjecaju stresa i krize na zdravlje. Predavanje na temu *Smisao života i zdravlje* održao je mr. sc. don Boris Vidović, profesor na KBF-u u Splitu. Cilj ovoga susreta bilo je posvješćivanje ispravne i cjelovite brige o zdravlju te pronalaženje smisla života u svim životnim stvarnostima, pa i u bolesti.

Sekcija za apostolat mladeži upriličuje duhovne obnove za mlade u našim samostanima i u župama. Sestre nastoje mlade senzibilizirati za izgrađivanje zajedništva, poticati na međusobno uvažavanje, prihvatanje u različitosti, rast u odgovornosti, a nadasve za razvijanje duhovne dimenzije i oslanjanja na Boga te snažnije povezanosti s Crkvom. Također se u našim samostanima u Splitu i u Zadru održavaju duhovne obnove za odrasle s ciljem učvršćivanja u vjeri i poticajima za hrabrije suočavanje sa životnim situacijama i poteškoćama koje nameće suvremeno društvo.

Naša pozornost posebno je usmjerena na događanja u Crkvi. S cijelom Crkvom ujedinjene u zahvalnosti za papu Benedikta XVI. radosno smo prihvatile dar pape Franje. U duhu franjevačke radosti i crkvenosti preporučamo pontifikat novoga pape vodstvu Božjega Duha, po zagovoru njegovoga imenjaka i našega dragoga sv. Franje.

s. Marija Petra Vučemilo

IZ TRŠĆANSKE PROVINCije

Što biste željele da vam o nama pripovijedamo? Čini nas sretnima sama činjenica da možemo biti povezane u duhu sa svima vama drage sestre u Družbi.

Imali smo dugu i tešku zimu, kao i svi vi na europskom kontinentu. Hladnoću su osjetili čak i u Egiptu, uglavnom zbog toga što nemaju odgovarajuće grijanje a također trpe zbog ekonomске krize uzrokovane teškom političkom situacijom.

Zima nam je dala priliku ponuditi topao kutak svima koji su u tim danima došli do nas. Na dobrodošlicu su naišli u našoj kući u Camporosso pod planinom Lussari (gdje je poznato skijalište) različite obitelji s djecom. Svi kreveti su bili zauzeti. Skupine je pratilo svećenik, tako da su mogli oživjeti i duhovnu snagu. Također su se kod nas zaustavila dva autobusa sa slovenskim izviđačima iz Gorice i Trsta te skupina "Sto ludi". Sve navedene skupine su aktivno sudjelovale u liturgijskim službama u župnoj crkvi, u našoj kapelici i svetištu Monte Lussari. Sestre su neumorno, za sve pridošle pripremale vrući čaj. Susret oko oltara zajedno s lokalnim mještanima također im je pružio priliku otkriti i ojačati slovenske korijene.

Snijeg je donio mnogo radosti i zabave našoj djeci dopunske nastave Zavoda Svete Obitelji u Gorici. Lijep prizor je bio vidjeti visibabe kako vire iz snijega, a kad se snijeg otopio, livadu sa žutim cvjetovima. Međutim, u Trstu, snijeg je paralizirao promet i nije se mogao odvijati strmim ulicama.

U korizmenom vremenu zauzete smo oko pružanja duhovne pomoći našim gostima, starijim gospođama, djeci i mladima. U Gorici i Trstu smo pripremili naše gospođe za primanje sakramenta pomirenja i bolesničkog pomazanja. I za mlade smo organizirali slavlje sakramenta pomirenja. U Trstu smo pozvali svećenika don Karla Bolčinu, a iz Gorice su sudjelovali u pokorničkom hodočašću u Kostanjevicu. Pokorničko slavlje predvodio je don Marjan Markežić.

Kao što već znate, bile smo jako zabrinute za zdravlje naše provincijske predstojnice s. Doroteje Rupnik. Ujedinile ste se s nama u svojim molitvama. Hvala vam od srca! U kritičnim danima počele smo devetnicu sluzi Božjem Jakobu Ukmar tražeći čudo. Dobile smo ga, naša provincijalka sada može redovno obavljati svoje poslove. Samo je za kanonski pohod u Egipat delegirala svoju zamjenicu s. Andreju Kete. Naše sestre u Egiptu vrlo su se razveselile dolasku s. Andreje i njezinoj pratiteljici s. Suzani, pogotovo u ovoj nesigurnoj političkoj situaciji.

S. Kristina Bajc je morala doći u Trst jer se njezina bolest pogoršala. Došla je u pratnji predstojnice iz Kaira, s. Margarete. Imamo i drugih bolesnih sestara kojima posvećujemo brigu i ljubav. One su naš blagoslov, temelj našeg apostolata.

Dok s vama dijelimo naša iskustva i kušnje želimo vam od srca blagoslov uskrsloga Krista. U papi Franji imamo svjedočanstvo spontanog i poniznog služenja. Radujmo se, aleluja!

s. Gabrijela Koncilja

IZ LEMONTSKE PROVINCije

Sestrice smrt često pohodi stare i bolesne za vrijeme hladnih zimskih mjeseci. Tako se dogodilo i 6. studenog 2012. kada je na bolesničkom odjelu Sv. Josipa došla po s. Gregory Skrtich koja je bila u 88. g. života i u 64. g. redovničkog života. Neka počiva u miru Božjem.

Andeo duga života posjetio je našu Provinciju i sjedinio se s nama 26. siječnja 2013. u proslavi 100. rođendana naše s. Antonie Golubic. Slavlje iznenađenja njoj u čast bilo je u Sinsky Hall ad Alvernia Manor gdje su se okupile sestre, rodbina i prijatelji. Učenice Prve više škole s. Marjorie Westendorf, pjevale su religiozne i druge pjesme. Donacija od 1500 \$, darovi prikupljeni od sestara, rodbine i prijatelja, poslana je Dječjoj bolnici St. Jude u ime s. Antonie, prve naše sestre koja je proslavila 100. rođendan.

Dana 9. veljače 2013. u našoj Višoj školi Mount Assisi Academy imali smo godišnju svečanost. Sr. M. Benedict Cimperman posthumno je primila nagradu za svoje višegodišnje služenje i rad s djecom u sirotištu u Kansasu, osobito za svoju radosnu predanost i posvećenost radu kao nastavnica francuskog i engleskog jezika i kao savjetnica za djevojke Više škole Mount Assisi Academy, od 1961. do 1990. godine.

U nedjelju, 10. veljače 2013. okupili su se pridruženi članovi naše Provincije, vodstvo i sestre kako bi proslavili 10. godišnjicu postojanja. Tema slavlja bila je *Desetljeće dijeljenja*

i rasta. Svečano liturgijsko slavlje slavio je o. Charles Faso, OFM, a u svim službama na misi sudjelovali su pridruženi članovi. Poslije mise svi su se okupili na zajedničkom svečanom domjenku. Najprije su pogledali prezentaciju o knjizi koju je napisala gospođa Aggie Rosenau, jedna od prvih pridruženih članica, u kojoj ističe prvih deset godina programa. Trenutno je 31 aktivni član. U proteklih deset godina 64 člana, žena i muškaraca, sudjelovalo je u programu, od kojih je troje preminulo. Nijedan novi član nije uveden u ovogodišnjem programu. U mjesecu ožujku bit će hodočašće i duhovna obnova u Marytown, Illinois u svetištu Maksimilijana Kolbea, kao vrhunac slavlja ove godišnjice.

Dana 18. veljače započet će potrebni građevinski radovi na obnovi bolesničkog odjela Sv. Josip. Zahvaljujući većoj aktivnosti Kuće za molitvu Marija Andeoska i dolasku većih skupina i prijavljenih gostiju, započele smo obnovu jednog krila u kući Alvernia Manor.

Molimo za kardinale vodstvo Duha Svetoga u izboru novoga Pape.

Sretan i blagoslovjen Uskrs svima!

s. M. Sandra Zorko

IZ MOSTARSKE PROVINCije

Drage sestre! Koliko god su zimski mjeseci obilježeni mirovanjem prirode toliko smo više bile svjedoci "životnih sokova" koji neprestano kolaju u nama i među nama potičući nas na duhovni rast. Tako smo nakon uobičajenih božićnih priredaba i koncerata zborova koje vode naše sestre u novu godinu ušle *upirući pogled u Početnika i Dovršitelja vjere naše – Isusa* (Hebr 12, 2) kroz mjesečne duhovne obnove i odgojne sastanke te duhovne vježbe.

Siječanske duhovne vježbe (7. – 13.) u kojima je sudjelovalo 20 sestara predvodio je karmeličanin o. Mario Čirko iz Zagreba, a turnus od 10. do 16. veljače 2013. predvodio je dugogodišnji voditelj fra Ivan Dugandžić uz sudjelovanje 23 sestre.

Vrlo je bogat i raznovrstan odgojni rad s djecom i mlađeži, ali i onaj za odrasle u obliku tematskih psiholoških radionica koje vodi s. Jelenka Puljić, bivša provincijalna predstojnica naše zajednice.

Naše su kandidatkinje, među 2000 mladih iz BiH, sudjelovale u novogodišnjem *Europskom hodočašću povjerenja na zemlji* upriličenom u Rimu kao i na međuprovincijalnom seminaru koji je održan od 9. do 11. siječnja u kući naših sestara Bosansko-hrvatske provincije u Tučepima. Na poziv Vrhovne uprave, sestre zadužene za početni odgoj kao i naše najmlađe dale su svoj doprinos pripremi *VIII. susreta odgajateljica naše Družbe*, odgovarajući na dostavljeni upitnik.

Početkom veljače provincijalna predstojnica s. Franka Bagarić započela je godišnji pohod sestrama u Provinciji. Na blagdan Prikazanja Gospodinova, 2. veljače 2013., u franjevačkom samostanu na Humcu proslavile smo *Dan posvećenog života*. Misno slavlje u kojemu je sudjelovao i velik broj naših sestara predvodio je mjesni biskup mons. dr. Ratko Perić. U promišljanju poruke blagdana Biskup je podsjetio na trajnu prisutnost svijeće kao svetoga znaka koji na vjerničkome putu od krštenja preko krizme i redovničkog zavjetovanja, sve do trenutka smrti simbolizira Krista – "svjetlo na prosvjetljenje naroda" (Lk 2,32) i podsjeća na naš poziv: biti "svjetlo svijeta", biti svjedocima Boga i njegove ljubavi.

U prigodi *Dana bolesnika* upriličen je 9. veljače 2013. u provincijalnom središtu u Mostaru, Franjevačka 88, susret sestara starije životne dobi. Potaknute riječju provincijalne predstojnice s. Franke Bagarić te primjerom mučeničkog svjedočanstva blaženoga Alojzija Stepinca prikazanog u filmu "Moja je savjest čista", kojeg su zajednički pogledale, sestre su razmijenile svoja životna iskustva svjedočeći o vlastitom putu predanja Bogu i vjernosti istini Evanđelja. Svojim su ih posjetom i mlađošću "osvježile" sestre s privremenim zavjetima koje su za ovu prigodu došle s juniorskog sastanka koji se održavao u Bijelome Polju.

U zajedništvu s cijelom Crkvom u BiH radosno smo dočekali novog apostolskog nunciju u Bosni i Hercegovini nadbiskupa Luigija Pezzuta doživljavajući u njegovoј osobi ispruženu ruku te ljubav i djelovanje samog Pape. Prigodom svečanog dočeka u sarajevskoj zračnoj luci dana 10. veljače 2013. u ime naše zajednice dobrodošlicu su mu zaželjele provincijalna predstojnica s. Franka Bagarić i njezina zamjenica s. Zdenka Kozina.

U *Godini vjere* Providnost nam je pružila još jedno pomagalo koje nam omogućuje vraćanje na početke franjevačke karizme i prvotnu duhovnu baštinu. Mislim na monumentalno izdanje "Franjevački izvori" na hrvatskom jeziku koje je predstavljeno 14. veljače 2013. u prostorijama franjevačkog samostana u Mostaru. Ovoj smo svečanosti nazočile u velikom broju.

Bile smo svjedoci *Gospodinova prolaza* našom zajednicom kada je 19. prosinca 2012., u samostanu sestara u Međugorju uzeo k sebi našu s. Inocentu Vasilj, u 92. godini života i 72. godini redovništva. Zbog njezine vjernosti Bogu i radosti služenja vjerujemo da njezino najbolje nije za njom, nego pred njom.

Korizmeno vrijeme snažno je obilježeno odreknućem Pape Benedikta od papinske službe. Iako iznenadene, prihvatile smo je s poštovanjem i zahvalnošću za sve što je učinio za Crkvu Kristovu, kao i za svu ljubav koju je iskazao našemu hrvatskom narodu, osobito prigodom svoga apostolskoga pohoda našoj Domovini. Papa nam je ovom gestom pokazao svoju "sigurnost da je Crkva Kristova koji joj sigurno neće uskratiti svoje vodstvo i skrb". U toj sigurnosti i mi nastavljamo moliti za njegovu svetost Benedikta XVI. kao i za budućega Papu.

Neka nas sve osvijetli uskrsno svijetlo Kristovo i radost što smo kršćani!

s. Zdenka Kozina

IZ ARGENTINSKO - URUGVAJSKE PROVINCIJE

Od kraja prosinca do kraja siječnja za cijelu našu Provinciju razdoblje je vremena za odmor i duhovne vježbe. Većina sestara odmor provodi u svojim obiteljima kako bi s novom snagom započele školsku godinu.

Početkom veljače imale smo svečanost obnove zavjeta naše juniorke s. Pable Ortellado. Trodnevnu duhovnu obnovu imala je u zajednici Svetе Ruže Viterbske, a vodio ju je o. Damiano Nucifera, OFM.

Dana 2. veljače slavile smo pedesetu obljetnicu redovničkog života s. Ruth Mendoza. I druge su sestre obnovile zavjete pred našom provincijalnom izaslanicom s. Mihaelom Berčon. Ujedinjene smo u istoj želji, a to je da budemo vjerne Gospodinu do kraja i u nadi da će naše darivanje biti sve više radikalno i da će donijeti plodove svetosti Crkvi i našoj

Družbi. Euharistijskom slavlju predsjedao je o. Angelo Gaite, OFM. Na slavlju su se okupili mnogi suradnici iz naših škola, susjedi i prijatelji, koji su nam se pridružili i na svečanom objedu.

Na svetkovinu svetog Josipa, 19. ožujka, položit će svoje prve zavjete naša novakinja Sonia Diaz za koje se intenzivno priprema u provincijalnoj kući. Neposredno pred zavjete imat će trodnevnu duhovnu obnovu koju će voditi Juan Carlos Aguiar, dijecezanski svećenik. Zahvalne smo Bogu za dar nove redovnice i za njezino vjerno predanje Bogu.

Grad San Lorenzo ove godine slavi dvjestotu obljetnicu *Battaglia di San Lorenzo* (Bitka sv. Lorenza), važan povijesni događaj za cijelo mjesto. U tom gradu, sv. Martin, nacionalni heroj, borio se i pobijedio u španjolskoj invaziji na grad. Kao komemoraciju na taj događaj izvedena je spektakularna predstava u kojoj je sudjelovalo oko 50.000 osoba (civilni, vojnici, glumci).

Naše kandidatkinje sa svojom odgojiteljicom s. Marijom Angélicom, već se od prošle godine marno i s oduševljenjem pripremaju za Susret mladih koji će se održati od 23. do 28. srpnja 2013. u Rio de Janeiro, u Brazilu.

Upravo u ovoj *Godini vjere*, u kojoj smo svi pozvani ispovijedati i živjeti *Credo*, iako se čini nemoguće u današnjem društvu, mi vjerujemo u Boga koji je Otac, kojemu ništa nije nemoguće.

s. M. Angélica Medina

IZ BOSANSKO-HRVATSKE PROVINCIJE

Javljanje za ovaj broj Kongregacijskoga lista obilježeno je ponajviše kanonskim pohodom vrhovne predstojnice s. Klare Šimunović našoj Provinciji.

Kako vam je već poznato, uoči Prikazanja Gospodinova u provincijalnu kuću u Sarajevo stigla je s. Klara gdje je započela kanonski pohod našoj Zajednici. Vrhovnu predstojnicu dočekala je provincijska predstojnica s. Ivanka Mihaljević zajedno s članicama Provincijskoga vijeća te sestrama koje žive i djeluju u Sarajevu. Ona je uime sestara cijele Provincije pozdravila s. Klaru, izrazila joj dobrodošlicu te zaželjela da susrete sestara sa s. Klarom diljem Provincije prati duh radosti, istine i ljubavi.

Tom prigodom u našoj kapeli na Bjelavama u 18 sati svečano euharistijsko slavlje predslavio je fra Ivan Šarčević, OFM, član Bosne Srebrene. U svojoj propovijedi fra Ivan se osvrnuo na misna čitanja koja snažno progovaraju o samom smislu ovoga događaja – kanonskog pohoda – a samim tim o životu zajednice i pojedinca. Poslanica Hebrejima potiče i zahtijeva od vjernika postojanost (Heb 10,32-39) i temeljnu opredijeljenost koja potiče na življenje vlastitog poziva: odgovorno živjeti i raditi povjereni posao. Osvrćući se na Markov evanđeoski ulomak koji govori o kraljevstvu Božjem, fra Ivan je istaknuo kako je važno postojano i predano živjeti u svakodnevnim događanjima i stvarima koje su malene i nezнатне (Mk 4,26-34).

Prema rasporedu kanonskog pohoda, s. Klara je cijelu veljaču provela obilazeći sestre po Bosni. Iako je zimsko doba i vremenski uvjeti ponekad nepogodni, uz male snježne neprilike, susreti su se odvijali nesmetano. S. Klara je imala priliku upoznati lijepe bosanske krajeve i krajolike od kojih su neki bili prekriveni snijegom.

Po završetku kanonskog pohoda ovom kraju, 1. ožujka, u našem samostanu Krista Kralja na Gorici u Livnu, upriličen je susret svih sestara koje žive i djeluju u Bosni s vrhovnom predstojnicom. Tom prigodom svečano euharistijsko slavlje predslavio je fra Andelko Barun, OFM, član Bosne Srebrene, a naše najmlađe članice izvele su scenski prikaz *Apokrifī trećeg tiskućljeća*. S. Klara se obratila prisutnim sestrama i susrela se s kućnim predstojnicama. Na kraju ovoga susreta s. Ivanka Mihaljević zahvalila je s. Klari na poticajnim riječima te svim sestrama koje su došle na obilježavanje ovoga važnog događaja u Provinciji.

Na Dan posvećenoga života, 2. veljače, s. Klara je sudjelovala na procesiji i euharistijskom slavlju koje je predslavio vrhbosanski nadbiskup Vinko kardinal Puljić u sarajevskoj katedrali Srca Isusova. Nakon toga je, uz mnoge redovnice i redovnike, bila i na zajedničkom domjenku te tom prilikom susrela kardinala i pozdravila ga. Naše sestre su toga dana sudjelovale na euharistijskim slavljima, procesijama i zajedničkim druženjima u određenim nad/biskupijama.

U ožujku će s. Klara boraviti u zajednicama u Republici Hrvatskoj i inozemstvu te zaključiti svoj posjet zajedničkim susretom u Kloštru Ivaniću. Početak travnja bit će obilježen različitim susretima: međuprovincijski susret provincijskih predstojnica i odgajateljica, susreti s Provincijskom upravom i pročelnicama povjerenstava, kao i s crkvenim dužnosnicima u BiH. S obzirom da u zajedništvu s cijelom Crkvom živimo Godinu vjere, ovaj pohod odvija se pod geslom *Vjera ljubavlju dјelotvorna* (Gal 5,6). Prema najavljenom rasporedu, s. Klara će u našoj Provinciji boraviti do 12. travnja.

Važan događaj za Crkvu u BiH jest dolazak novoga apostolskog nuncija nadbiskupa Luigija Pezzuta u Sarajevo. Na sarajevskom su ga aerodromu 10. veljače svečano dočekali crkveni poglavari, svećenici te predstavnici redovnica i redovnika, među kojima i s. Ivanka Mihaljević te s. Kata Karadža.

Kardinal Vinko Puljić imenovao je Povjerenstvo za pripravu sinode Vrhbosanske nadbiskupije. Za stručnu suradnicu imenovao je i našu provincijsku predstojnicu, čija će dužnost biti doprinos za posvećeni život. Inauguralna sjednica bila je 7. veljače u prostorijama Ordinarijata u Sarajevu.

Drage sestre, svima vama želim milošću ispunjene korizmene dane, a svetkovina Uskrsnuća neka nam bude ispunjena radošću i mirom Uskrsloga.

s. Kata Karadža

IZ AUSTRIJSKE PROVINCIIJE

Hvaljen budi Gospodine za sestru našu tjelesnu smrt, kojoj nijedan smrtnik umaći neće - tako bi pjevao sveti Franjo 30. studenoga 2012. kada smo primile vijest iz Bleiburga da je Gospodin pozvao k sebi s. Metodiju Arneitz. U ponедjeljak 3. prosinca 2012. ispratile smo je na posljednji ovozemni počinak na groblju u Bleiburgu. Zahvalne smo Bogu za dar njezina poziva koji je s nama dijelila i za njezino nesebično služenje Provinciji.

Naš božićni susret, koji je održan u provincijalnoj kući 29. prosinca 2012., odvijao se u znaku *Godine vjere*. I ovaj put prof. Klaus Einspieler nam je na vrlo zanimljiv i bogat način približio kako se susreće vjera u Bibliji. Osobito nam je predočio dvije biblijske figure:

Abrahama i Mojsija na njihovom putu vjere u Boga koji je bio posve različit. U popodnevnim satima nastavile smo zajedničko druženje pjevajući božićne pjesme i razgovarajući o našem shvaćanju Božića i što on znači za svaku pojedinu. Susret je završen zajedničkom molitvom Večernje i večerom.

I ove godine biskup iz Klagenfurta pozvao je sve redovnike i redovnice na susret 1. veljače, uoči Dana posvećenog života, u Št. Juriju ob Dolgem jezeru.

Na blagdan svetog Ivana Bosca učenici Više škole u Št. Peteru animirali su misno slavlje nakon kojeg je slijedila misionarska tombola s atraktivnim nagradama. Prodajom tombolskih ulaznica sakupili su 11.200 € koji su namijenjeni za jedan projekt partnerske škole u Zambiji.

U veljači je, po treći put u ovoj školskoj godini, s. Urša Šebat pozvala učenike na duhovnu obnovu kod školskih sestara u Repnje - Slovenija. Učenici su aktivno sudjelovali na obnovi i vrlo pozitivno vrednovali susrete vrativši se svojim kućama puni energije i oduševljenja.

Za vrijeme zimskih praznika većina sestara sudjelovala je u duhovnim vježbama u Št. Peteru, a vodio ih je o. Stane Zore, OFM, provincijal slovenskih franjevaca. Kroz slušanje predavanja, meditacije, klanjanje i molitvu produbljivale su svoju vjeru i prikupile novu snagu za svoje poslanje.

U Provincijalnoj kući jedna je skupina mladih iz *Slomšekove kuće* pripremila molitveni susret za duhovna zvanja pod geslom *Isus je svjetlo na mom putu*. Uz uvodne meditacije i pjesmu uzveličali su misno slavlje nakon kojeg je uslijedio agape koji su pripremili naše sestre.

Upućujem vam srdačne pozdrave uime svih sestara naše Provincije

s. M. Andrea Starz

IZ PARAGVAJSKE PROVINCIIJE

Već je sedam godina, što je postala tradicija, da članovi franjevačke obitelji u Paragvaju (svećenici, sestre i laici) drže franjevačke misije u različitim župama, tamo gdje postoji veća potreba duhovne skrbi. Ove godine su od 15. do 20. siječnja održane misije u Sv. Baltazaru, a 25. prosinca u pokrajini San Pedro. Proces praćenja trajat će u ovoj župi do 2014. godine. Zajedno s drugim misionarima sudjelovale su i naše sestre juniorke, novakinja i kandidatkinje. Vratile su se s bogatim iskustvom i obogaćene u vjeri. Posjetile su mnoge obitelji, međusobno su se ohrabrili kako bi nastavili rasti u vjeri i jedinstvu kao narod Božji.

Drugi važan događaj bio je 21. siječnja, na blagdan sv. Agneze, kada smo slavile 39. obljetnicu ustanovljenja Provincije naše Gospe od Uznesenja. Sv. Agneza zaštitnica je provincijalne kuće školskih sestara franjevki Krista Kralja u Paragvaju. Taj dan smo s oduševljenjem slavile svetu misu koju je predvodio don Giuseppe Ferrari, MSJ. Za ovu prigodu došle su i sestre iz drugih zajednica blizu Asuncióna. Zahvalile smo Bogu za vjernost svake sestre i za prisutnost naše Družbe u Paragvaju. Slavlje je nastavljeno na svečanoj večeri u bratskom ozračju sa svima nazočnima.

Na Dan posvećenog života, 2. veljače, sudjelovale smo u katedrali u Asuncionu na euharistijskom slavlju kojem je predsjedao biskup Mons. Edmundo Valenzuela, s drugim redovnicima i redovnicama različitih redovničkih zajednica koje su prisutne u Paragvaju.

Na ovom smo se slavlju ujedinile u zahvali za naše sestre, s. Fatimu Ferreira, s. Ildefonsu Lovera i s. Gabinu Franco koje su slavile 50. obljetnicu redovničkog života. Radujemo se s njima za vjernost Gospodinu tijekom njihovog života i za njihov velikodušni odgovor Gospodinu u našoj redovničkoj zajednici. Poslije slike mise okupile smo se u provincijalnoj kući na zajedničkom objedu, zajedno s rodbinom i priateljima sestara koji su došli na ovu svečanost.

Neka nas sve rasvijetli Gospodin u ovoj *Godini vjere* i ojača naše povjerenje u Njega.

s. M. Margarita González

IZ RIMSKE REGIJE

Habemus Papam uzvik proizašao iz Konklava proširio se trgom koji je dva dana bio ispunjen mladima, starima, redovništvom. Nisu ih spriječili ni kiša, ni hladnoća kako bi dočekali oca i pastira koji je već dao poseban utisak na Crkvu u Rimu.

Otac Franjo potresa Crkvu povratkom na jednostavnost, prigrljujući križ od metala na kojem su već odavno siromašni, rubni, posljednji. I mi bismo morale prihvati Papin poziv, ići evangelizirati na periferiju. Ponekad smo sputane bolešcu, svakodnevnom žurbom, ostvarivanjem “važnijih” ciljeva, navikama. Ili se osjećamo bolje u našim kućama gdje smo sigurnije, zaštićenije, mirnije. Možda je došao čas kada treba povezati srce i riječi, inače naš se život ispražnjuje i ispunja se žalošću. To postaje jedan snažni znak za uzbunu.

Često uviđamo kako živimo čistoću srca s poteškoćama jer smo povezane s velikim očekivanjima svijeta, uspjehom, karijerom, požudom biti u središtu pozornosti, s vlastitim interesima koji često graniče s nemogućim. Sve to prijeći slobodu u srcu i transparentnost našeg djelovanja.

Uskrs je i neka naše čestitke stignu do svih, neka se naša ljubav za druge pretvoriti u stil života – kontemplaciju rasta brata/sestre, a mi da se umanjujemo.

s. M. Paola D' Auria

PRILOZI

PORUKA ZA DAN POSVEĆENOŽ ŽIVOTA 2013.

Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za ustanove posvećenog života i družbe apostolskog života i Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica

Poštovane redovnice, redovnici i posvećeni laici, drage sestre i braćo u Kristu!

Kroz svoju povijest hrvatski je narod prolazio kroz različite društveno-političke promjene i uvijek nova iskustva življenja i svjedočenja svog nacionalnog i vjerničkog identiteta. Neovisno o političkim sustavima, vjera je bitno utjecala na usmjerenja hrvatskog naroda u shvaćanjima svijeta i oblikovala njegovo moralno vrednovanje i kulturu. S druge strane, društvene promjene u sastavnim dijelovima kulture utjecale su na načine izražavanja vjere, pročišćavajući ih, oplemenjujući i obogaćujući. U novije vrijeme, ovaj međusobni utjecaj vjere i kulture bitno je narušen. Društvena kretanja obilježena su promjenom vrijednosti utkanih u kulturu, pri čemu se tradicijom prenošen kršćanski svjetonazor sve više obezvрједjuje i svodi na sporednost. Nasuprot tome, nudi nam se, a ponekad i nameće, poimanje stvarnosti u kojima ne postoji općevažeće vrijednosti i ateističko poimanje stvarnosti. Ovo sučeljavanje vrijednosnih sustava dovelo je do sveopćeg nesnalaženja u određivanju kriterija po kojima se prosuđuje što je dobro, a što zlo. Ovakva situacija osobito kod mlađih naraštaja uzrokuje zbumjenost. Zbog toga, osjećaj ljudi za narav dobra i općeljudskog napretka razlikuje se do te mjere da jednu te istu stvarnost jedni nazivaju pozitivnim civilizacijskim iskorakom, dok drugi u njoj vide veliko i pogubno zlo. Budući da su ovakve promjene sastavnih dijelova kulture karakteristične ne samo za Hrvatsku, nego i za suvremeno društvo u cjelini, Sveti Otac Benedikt XVI. proglašio je Godinu vjere, a na nedavno završenoj općoj Sinodi biskupa svi su članovi Crkve, a osobito redovnici i redovnice, pozvani provoditi novu evangelizaciju. Ta bi evangelizacija trebala imati dvostruko usmjerjenje: evangelizacija *ad intra* i evangelizacija *ad extra*.

Različito poimanje vrijednosti, naime, nerijetko je prisutno i u samoj Crkvi. Zato je novu evangelizaciju potrebno ostvarivati ponajprije *ad intra*, odnosno u samim zajednicama vjernika, pa i redovničkim. U tom smislu, Sinoda naglašava potrebu da se sve ono što osobu čini posvećenom osobom cijelovito i radosno svjedoči. Takvo svjedočenje se ponajprije treba očitovati u življenju izvornih karizmi, jer se samo tako može osigurati jedinstvo u različitosti osoba koje pripadaju ustanovama. U isto vrijeme, vjernost karizmama omogućuje nadopunjavanje različitih redovničkih institucija u sveopćem poslanju Katoličke Crkve. Glede poziva na radosno svjedočenje, sinodalni oci su svjesni da radost nikome ne može biti nametnuta. Ona izvire iz dubine ljudske osobe i susreta s Gospodinom. Stoga je poziv na radost stavljen u povezanost s molitvenom i kontemplativnom dimenzijom redovničkog poslanja, jer samo susret s Kristom može ispuniti pojedince i zajednice onim oduševljenjem koje su osjećali njihovi utemeljitelji.

Evangelizacija *ad intra* preduvjet je nove evangelizacije *ad extra*, evangelizacije koja ide izvan zajednice vjernika. Samo ako je učvršćeno u vjeri, redovništvo može biti u službi takve evangelizacije, odnosno u službi prenošenja kršćanske vjere. Vjerodostojnost Isusove riječi postiže se i vjerodostojnošću navjestitelja. Premda Božja riječ ne postaje manje

istinita ako je neprihvaćena, ona se u punini očituje samo onda kada se živi. Redovništvo je od svojih prvih dana do danas, napose u teškim društvenim previranjima i s tim povezanim promjenama na području kulture, u vremenima socijalnih i gospodarskih preokreta, naviještalo i vlastitim življenjem svjedočilo da Isusov nauk ne poznaje mijene. Ono to i danas čini. Poziv na novu evangelizaciju samo je još jedan poticaj svim redovnicama i redovnicima da, u zajedništvu s mjesnim biskupima, klerom, svjetovnim institucijama i zauzetim laicima, cjelovito i radosno odgovore na izazov vremena i prostora u kome živimo.

S ovim mislima u srcu, želimo vam blagoslovлен Dan posvećenoga života!

U Zagrebu, na spomendan sv. Franje Saleškog, 24. siječnja 2013.

Uime Vijeća Hrvatske biskupske konferencije
za ustanove posvećenoga života i družbe apostolskoga života:
mons. Mate Uzinić, predsjednik

Uime Hrvatske konferencije viših redovničkih poglavara i poglavarica:
o. Vinko Mamić, predsjednik

ZVANJA SU ZNAK NADE UTEMELJENE NA VJERI

Poruka pape Benedikta XVI. za Svjetski dan molitve za duhovna zvanja 2013.

Draga braćo i sestre!

Na 50. svjetski dan molitve za duhovna zvanja, koji će se slaviti 21. travnja 2013., na četvrtu vazmenu nedjelju, želim vas pozvati da razmišljate na temu: "Zvanja su znak nade utemeljene na vjeri", koja se dobro uklapa u kontekst Godine vjere i proslave 50. obljetnice otvorenja Drugoga vatikanskog koncila. Sluga Božji Pavao VI. tijekom Koncila ustanovio je taj Dan složne molitve Bogu Ocu da nastavi slati radnike za svoju Crkvu (usp. Mt 9, 38). "Imati dovoljan broja svećenika", istaknuo je tada Papa, "problem je koji ima izravan utjecaj na sve vjernike: ne samo zato što o tome ovisi vjerska budućnost kršćanskoga društva, već također zato što je taj problem precizan i nezaobilazan pokazatelj vitalnosti vjere i ljubavi pojedinih župnih i dijecezanskih zajednica te dokaz čudorednog zdravlja kršćanskih obitelji. Ondje gdje su zvanja za crkveni i redovnički stalež brojna, tamo se velikodušno živi po evanđelju" (Pavao VI., Radio-poruka od 11. travnja 1964.).

U ovim desetljećima, razne crkvene zajednice diljem svijeta su se svake godine okupljale na četvrtu vazmenu nedjelju da zajedno mole od Boga dar svetih zvanja i ponovno predlože svima da razmišljaju o urgentnosti odgovora na Božji poziv. Taj značajni događaj je potaknuo, naime, snažnu zauzetost da se sve više u središte duhovnosti, pastoralnog djelovanja i molitve vjernika stavi važnost poziva na svećeništvo i posvećeni život.

Nada je očekivanje nečega pozitivnog za budućnost, ali ona istodobno mora biti oslonac našoj sadašnjosti, koja je nerijetko označena nezadovoljstvima i neuspjesima. Ali na čemu se temelji naša nada? Promatrajući povijest izraelskog naroda, opisanu u Starome zavjetu, vidimo kako na vidjelo izbjija, posebno u teškim trenucima kao što je izgnanstvo, jedan stalni element, na koji osobito podsjećaju proroci: to je sjećanje na obećanja koja je Bog dao patrijarsima, spomen koji od nas traži da nasljeđujemo uzorno držanje Abrahama, koji, podsjeća apostol Pavao, "u nadi protiv svake nade povjerova... da postane ocem naroda mnogih po onom što je rečeno: Toliko će biti tvoje potomstvo" (Rim 4, 18). Utješna i jasna istina koja izbjija na vidjelo iz čitave povijesti spasenja je dakle Božja vjernost savezu, na koju se obavezao i koju je obnovio svaki put kada bi čovjek taj savez prekršio svojom nevjernošću, grijehom, još tamo od vremena potopa (usp. Post 8, 21-22) pa do izlaska i putovanja u pustinji (usp. Pnz 9, 7). Zbog iste te vjernosti Bog je zapečatio novi i vječni savez s čovjekom, po krvi njegova Sina, koji je umro i uskrsnuo za naše spasenje.

U svakom trenutku, a napose u najtežima, Gospodinova je vjernost, ta istinska pokretačka snaga povijesti spasenja, činila da srca muškaraca i žena zadršću i potvrđivala ih u nadi da će jednoga dana prisjeti "Obećanoj zemlji". Tu se krije sigurni temelj svake nade: Bog nas nikada ne napušta i vjeran je danoj riječi. Zbog toga razloga, u svakoj situaciji, bila ona pozitivna ili negativna, možemo gajiti čvrstu nadu i moliti zajedno s psalmistom: "Samo je u Bogu mir, dušo moja, samo je u njemu nade moja" (Ps 62, 6). Imati nadu, dakle, isto je što i uzdati se u vjernoga Boga, koji drži obećanja saveza. Vjera i nade su zato usko povezane. "Nada' je, zaista, središnja riječ biblijske vjere – tako da se čini kako se u određenim ulomcima riječi 'vjera' i 'nada' slobodno mogu jedna drugom zamijeniti. Tako Poslanica Hebrejima izraz 'punina vjere' (10,22) usko povezuje s izrazom 'nepokolebljiva vjera nade' (10,23). Jednako tako, kada Prva Petrova poslanica potiče kršćane da budu

uvijek spremni dati logos – smisao i razlog – nade koja je u njima (usp. 3,15), 'nada' je istoznačnica 'vjere'" (Enc. Spe salvi, 2).

Draga braćo i sestre, u čemu se točno sastoji Božja vjernost uz koju prianjamo nepokolebljivom nadom? To je njegova ljubav! On, Otac, izlijeva, po Duhu Svetom, u dubinu našega bića svoju ljubav (usp. Rim 5, 5). I upravo ta ljubav, koja se u punini očitovala u Isusu Kristu, zahvaća u naš život, traži odgovor o tome što svaki pojedinac želi učiniti od svoga vlastitog života i koliko je spreman uložiti i dati da ga ostvari u punini. Božja ljubav ponekad slijedi putove koje nitko ne bi mogao ni zamisliti, ali uvijek dopre do onih koji hoće da ih nađe. Nada se, dakle, nadahnjuje ovom sigurnošću: "I mi smo upoznali ljubav koju Bog ima prema nama i povjerovali joj" (1 Iv 4, 16). I ta zahtjevna, duboka ljubav, koja prodire duboko ispod površine, ulijeva nam hrabrost, daje nam nadu na našem životnom putu i u našoj budućnosti i pomaže nam uzdati se u sebe, u povijest i u druge ljude. Želim se obratiti posebno vama, mladi, i ponoviti vam: "Što bi bio naš život bez te ljubavi? Bog se brine za čovjeka od stvaranja sve do kraja vremena, kada će dovršiti svoj naum spasenja. U Uskrslom Gospodinu imamo sigurnost naše nade" (Obraćanje mladima biskupije San Marino-Montefeltro, 19. lipnja 2011.).

Baš kao što je to činio tijekom svoga zemaljskog života, Uskrslji Isus i danas prolazi putovima našega života i vidi nas zaokupljene našim poslovima, sa svim našim željama i potrebama. Upravo usred naše svakodnevice nastavlja nam upravljati svoju riječ; poziva nas da živimo svoj život s njim, jer jedino on može utažiti našu žed za nadom. On sada živi u zajednici učenika koja je Crkva i danas poziva ljude da ga slijede. Taj poziv može doći u bilo kojem trenutku. I danas Isus ponavlja: "Dođi i idi za mnom" (Mk 10, 21). Prihvati taj poziv za pojedinca znači da ne smije više sam birati vlastiti put. Slijediti njega znači sjediniti svoju volju s Isusovom, dati mu doista prednost, staviti ga na prvo mjesto u svim područjima našega života: u obitelji i radu, u našim osobnim interesima, u nama samima. To znači predati svoj život njemu, živjeti s njim u dubokoj prisnosti, ući po njemu u zajedništvo s Ocem i Duhom Svetim i, samim tim, s braćom i sestrama. A to zajedništvo života s Isusom povlašteno je "mjesto" gdje možemo iskusiti nadu i gdje će život biti slobodan i pun!

Svećenička i redovnička zvanja rađaju se iz iskustva osobnog susreta s Kristom, iz iskrenog i povjerljivog dijaloga s njim, da bismo ušli u njegovu volju. Nužno je, zato, rasti u iskustvu vjere, shvaćenom kao duboki odnos s Isusom, kao pozorno osluškivanje njegova glasa u svojoj nutritini, koji odjekuje u nama. Taj proces, koji nas ospozobljava pozitivno odgovoriti na Božji poziv, moguć je u kršćanskim zajednicama u kojima vlada snažno ozračje vjere, gdje se daje velikodušno svjedočanstvo prianjanja uz evanđelje, gdje postoji snažan misijski osjećaj koji potiče na potpuno predanje samoga sebe za Božje kraljevstvo, jačano pristupanjem sakramentima, posebno euharistiji, i gorljivim molitvenim životom. Ova potonja – molitva – "mora, s jedne strane, biti vrlo osobna, moj susret s Bogom, s Bogom živim. S druge strane, međutim, ona mora uvijek iznova nalaziti svjetlo i nadahnuće u velikim molitvama Crkve i svetaca, u liturgijskoj molitvi, u kojoj nas Gospodin neprestano uči ispravno moliti" (Enc. Spe salvi, 34).

Stalna i duboka molitva pomaže vjeri kršćanske zajednice da raste, u uvijek novoj sigurnosti da Bog nikada ne napušta svoj narod i da ga podupire budeći u njemu posebna zvanja - na svećeništvo i posvećeni život - da budu znakovi nade za svijet. Prezbiteri i redovnici su, naime, pozvani darivati se na bezuvjetan način Božjem narodu, služeći s ljubavlju evanđelju i Crkvi, služeći onoj čvrstoj nadi koju samo otvorenost božanskom

može dati. Zato oni, svjedočenjem svoje vjere i svojim apostolskim žarom, mogu prenositi, poglavito novim naraštajima, živu želju da velikodušno i spremno odgovore Kristu koji poziva da ga slijede izbliza. Svaki put kada neki od Isusovih učenika prihvati Božji poziv da se posveti svećeničkoj službi ili posvećenom životu, svjedočimo jednom od najzrelijih plodova kršćanske zajednice, koji nam pomaže gledati s posebnim pouzdanjem i nadom u budućnost Crkve i na njezino evangelizacijsko djelovanje. Ono naime iziskuje uvijek nove radnike koji će pronositi evanđelje, slaviti euharistiju, podjeljivati sakrament pomirenja. Neka stoga bude uvijek gorljivih svećenika, koji će znati pratiti mlade kao "suputnici" i pomagati im da na, katkad, trnovitom i tamnom putu života, prepoznaju Krista, Put, Istinu i Život (usp. Iv 14, 6), i koji će im, s evanđeoskom hrabrošću, predočiti ljepotu služenja Bogu, kršćanskoj zajednici, braći. Neka ne ponestane svećenika koji pokazuju plodnost oduševljenog zauzimanja, koje daje osjećaj ispunjenosti njihovu životu, budući da je utemeljen na vjeri u Onoga koji nas je prvi ljubio (usp. 1 Iv 4, 19).

Nadam se, isto tako, da će mlađi, pred koje se stavljuju mnoge površne i kratkotrajne ponude, biti kadri gajiti u sebi želju za istinskim vrijednostima, uzvišenim ciljevima, radikalnim opredjeljenjima, služenju drugima po Isusovu primjeru. Dragi mlađi, ne bojte se slijediti Isusa i kročiti zahtjevnim i hrabrim putovima ljubavi i velikodušnog zauzimanja! Tako ćete biti sretni što služite, bit ćete svjedoci one radosti koju svijet ne može dati, bit ćete živi plamenovi jedne beskrajne i vječne ljubavi, naučit ćete dati "obrazloženje nade koja je u vama" (1 Pt 3, 15)!

Iz Vatikana, 6. listopada 2012.

Benedikt XVI.

MOJE JE SRCE ISPUNJENO ZAHVALNOŠĆU BOGU

Posljednja kateheza pape Benedikta XVI. na općoj audijenciji, srijeda 27. veljače 2013.

Draga braćo u biskupstvu i svećenstvu! Uvaženi predstavnici vlasti! Draga braćo i sestre!

Hvala vam što ste se okupili u tako velikom broju na ovoj posljednjoj općoj audijenciji moga pontifikata.

Hvala od srca! Doista sam dirnut! Vidim živu Crkvu! Mislim da moramo zahvaliti Stvoritelju na lijepom vremenu koje nam daje dok zima još traje.

Poput svetog apostola Pavla u biblijskom tekstu koji smo čuli, i ja u svome srcu osjećam da moram prije svega zahvaliti Bogu, koji vodi i daje rasti Crkvi, koji sije svoju Riječ i tako jača vjeru u svom narodu. U ovom času srce mi se širi i grli čitavu Crkvu diljem svijeta; i zahvaljujem Bogu za "informacije" koje sam u ovim godinama petrovske službe mogao primiti o vjeri u Gospodina Isusa Krista, ljubavi koja stvarno kola u tijelu Crkve i daje da ona živi u ljubavi i nadi koja nas otvara i usmjerava prema životu u punini, prema Nebeskoj domovini.

Osjećam da, u sadašnjem času koji je Gospodinov, nosim sve u svojoj molitvi, sve susrete, sva putovanja, svaki pastoralni pohod. Sve to i sve zajedno uključujem u molitvu i povjeravam Gospodinu: jer imamo punu svijest o njegovoj volji, sa svakom mudrošću i duhovnim spoznanjem, i da se možemo ponašati na način dostojan njega, njegove ljubavi, plodni svakim dobrom djelom (usp. Kol 1, 9-10).

U ovom trenutku u srcu gajim veliko pouzdanje jer znam, znamo to svi mi, da je Riječ istine evanđelja snaga Crkve, ona je njezin život. Evanđelje čisti i obnavlja, donosi plod, gdjegod zajednica vjernika sluša evanđelje i prihvata Božju milost u istini i živi u ljubavi. To je moje pouzdanje, to je moja radost.

Kada sam 19. travnja prije gotovo osam godina prihvatio preuzeti petrovsku službu, imao sam čvrstu sigurnost koja me je uvijek pratila: sigurnost da Crkva živi od Božje riječi. U tome trenutku, kao što sam već više put rekao, u srcu su mi odzvanjale riječi: Gospodine, što tražиш od mene? Velik je to teret što mi ga stavljaš na pleća, ali ako ti to tražиш od mene, na tvoju riječ bacit ću mreže, siguran da ćeš me ti voditi, i sa svim mojim slabostima. I osam godina poslije mogu reći da me Gospodin doista vodio, bio mi je blizu, mogao sam svakodnevno zamjetiti njegovu prisutnost. Bila je to jedna dionica povijesnog puta Crkve koja je imala trenutke radosti i svjetla, ali i teške trenutke; osjećao sam se poput svetog Petra i apostola na ladi na Galilejskom jezeru: Gospodin nam je dao mnogo sunčanih dana i laganog povjetarca, dana kada je ulov bio obilan; bilo je međutim i trenutaka u kojima se more uzburkalo i zapuhao protivan vjetar, kao u čitavoj povijesti Crkve, i činilo se da Gospodin spava. Ali uvijek sam znao da je u toj ladi Gospodin i uvijek sam znao da lada Crkve nije moja, nije naša, već je njegova a on neće dopustiti da potone; on je taj koji je vodi, zasigurno također uz pomoć ljudi koje je izabrao, jer je tako htio. To je bila i jest jedna sigurnost, koju ništa ne može potamniti. I zbog toga je danas moje srce ispunjeno zahvalnošću Bogu jer nikada nije uskratio čitavoj Crkvi i meni samom svoju utjehu, svoje svjetlo, svoju ljubav.

Nalazimo se u Godini vjere, koju sam progglasio zato da učvrstim upravo našu vjeru u Boga u okruženju koje kao da ga sve više potiskuje u drugi plan. Pozivam sve da obnove čvrstu vjeru u Gospodina, da se pouzdajemo poput djece u Božje ruke, sigurni da nas te ruke uvijek drže i omogućuju nam da kročimo svakoga dana, i onda kada nas snađu nevolje. Želim da svi osjetite da ih ljubi onaj Bog koji je dao svoga Sina za nas i koji nam je pokazao svoju beskrajnu

ljubav. Želim da svi osjete radost što su kršćani. U jednoj lijepoj molitvi koja se moli svakoga jutra kaže se: "Klanjam ti se, moj Bože, i ljubim te svim srcem. Zahvaljujem ti što si me stvorio, što sam kršćanin..." Da, zadovoljni smo zbog dara vjere; to je najdragocjenije dobro, koje nitko ne može oduzeti! Zahvalujmo Gospodinu za to svaki dan, molitvom i dosljednim kršćanskim životom. Bog nas ljubi, ali očekuje da i mi njega ljubimo!

Ali, u ovim trenucima ne želim zahvaliti samo Bogu. Papa nije nikada sam za kormilom Petrove lađe, premda je za nju najodgovorniji. Nikada se nisam osjećao osamljenim u nošenju radosti i tereta petrovske službe; Gospodin mi je stavio blizu mnoge osobe koje su mi, s velikodušnošću i ljubavlju prema Bogu i Crkvi, pomagali i bili mi blizu. To ste prije svega vi, draga braćo kardinali: vaša mudrost, vaši savjeti, vaše priateljstvo bili su za mene dragocjeni; zatim moji suradnici, počevši od moga državnog tajnika koji je bio moj vjerni pratilac ovih godina; Državno tajništvo i čitava Rimska kurija, kao i svi oni koji su, na raznim područjima, stavljeni u službu Svete Stolice: mnogo je onih koji se ne vide, koji ostaju u sjeni, ali upravo u tišini, u svakodnevnom predanju, s duhom vjere i poniznosti bili su za mene siguran i pouzdan oslonac. Posebnu misao upućujem Crkvi u Rimu, mojoj biskupiji! Ne mogu zaboraviti braću u biskupstvu i svećenstvu, posvećene osobe i čitav Božji narod: u svojim pastoralnim pohodima uvijek sam osjećao veliku pažnju i duboku ljubav; a i ja sam volio sve i svakoga, bez razlika, onom pastoralnom ljubavlju koja je srce svakoga pastira, napose Rimskoga biskupa, nasljednika apostola Petra. Svakoga sam dana nosio svakoga od vas u svojoj molitvi, očinskim srcem.

Želim da moj pozdrav i moja zahvala dopru do svih: srce jednog pape širi se i proteže na čitav svijet. Želim izraziti svoju zahvalnost također Diplomatskom zboru pri Svetoj Stolici, koji uprisutnjuje veliku obitelj naroda. Tu mislim također na one koji rade za dobру komunikaciju i kojima zahvaljujem za njihovu važnu službu.

Želim sada od svega srca zahvaliti i svim onim brojnim osobama u čitavom svijetu koje su mi posljednjih tjedana slale dirljive znakove pažnje, priateljstva i molitve. Da, papa nije nikada sam, sada sam to doživio još jednom na tako velik način da mi to dira srce. Papa pripada svima i mnogi se osjećaju veoma blizu njemu. Istina je da primam pisma od svjetskih velikana – državnih poglavara, vjerskih vođa, predstavnika svijeta kulture itd. Ali primam i veoma mnogo pisama od običnih ljudi koji mi pišu jednostavno ono što im je na srcu i daju mi osjetiti svoju ljubav, koja izvire iz našega zajedništva s Isusom Kristom, u Crkvi. Te mi osobe ne pišu kako se piše primjerice nekom knezu ili velikanu kojeg se ne poznaje. Pišu mi kao braća i sestre ili kao kćeri i sinovi, obraćaju mi se kao članu obitelji s kojim su posebno bliski. Tu se može rukom dotaknuti što je Crkva – ne neka organizacija, ne neka udruga s vjerskim ili humanitarnim ciljevima, već živo tijelo, zajednica braće i sestara u Tijelu Isusa Krista, koja nas sve ujedinjuje. Doživljavati Crkvu na taj način i moći malne rukom dotaći snagu njezine istine i njezine ljubavi ispunja čovjeka radošću, u vremenu u kojem mnogi govore da te radosti nestaje. Ali vidimo kako je Crkva danas itekako živa!

Posljednjih sam mjeseci osjetio da su mi snage oslabile, i tražio sam ustrajno od Boga, u molitvi, da me prosvijetli svojim svjetлом i pomogne mi donijeti odluku koja je najispravnija ne za moje dobro, već za dobro Crkve. Učinio sam taj korak u punoj svijesti o njegovoj ozbiljnosti kao i novosti, ali s dubokim mirom u duši. Ljubiti Crkvu znači također imati hrabrosti donijeti teške, bolne odluke, imajući uvijek pred očima dobro Crkve a ne nas samih.

Dopustite mi sada da se još jednom vratim na 19. travnja 2005. Ta je odluka bila teška upravo zbog činjenice da me od toga trenutka nadalje Gospodin obvezao trajno i zauvijek. Trajno, jer onaj koji preuzima papinsku službu nema više nikakve privatnosti. Pripada uvijek i posvuda svima, čitavoj Crkvi. Njegovu je životu, tako reći, potpuno oduzeta privatna dimenzija. Mogao sam iskusiti, i osjećam to jasno i sada, da čovjek prima život upravo kada daruje. Ranije sam rekao da mnoge osobe koje vole Gospodina vole i nasljednika svetog Petra i privržene su mu; da papa doista ima braću i sestre, sinove i kćeri u čitavom svijetu, i da se osjeća sigurnim u zagrljaju svoje zajednice; jer ne pripada više samome sebi, pripada svima i svi pripadaju njemu.

“Trajno” je također “zauvijek” - nema više vraćanja u privatnost. Mojom odlukom da se odreknem aktivnog vršenja službe to se ne opoziva. Ne vraćam se privatnom životu, putovanjima, susretima, primanjima, predavanjima i sličnom. Ne ostavljam križa, već ostajem na nov način uz Gospodina Raspeta. Ne obnašam više službenu vlast upravljanja Crkvom, nego u službi molitve ostajem, tako reći, u dvorištu svetog Petra. Sveti Benedikt, čije ime nosim kao papa, uvijek će mi biti primjer u tome. On nam je pokazao put prema životu koji, bio on aktivan ili pasivan, potpuno pripada Božjem djelu.

Zahvaljujem svima i svakome također za poštovanje i razumijevanje kojim ste prihvatali tu tako važnu odluku. Nastaviti ću pratiti Crkvu na njezinom putu molitvom i razmatranjem, onom predanošću Gospodinu i njegovoj Zaručnici u kojoj sam nastojao živjeti sve do sada svakoga dana i u kojoj želim uvijek živjeti. Molim vas da me se sjetite pred Gospodinom i prije svega da molite za kardinale, koji su pozvani na tako važnu zadaću, i za novog nasljednika apostola Petra: da ga Gospodin prati svjetлом i snagom svoga Duha.

Zazovimo majčinski zagovor Blažene Djevice Marije, Majke Božje i Majke Crkve, da prati svakog od nas i čitavu crkvenu zajednicu; njoj se povjeravamo s dubokim pouzdanjem.

Dragi prijatelji! Bog vodi svoju Crkvu, uvijek je podupire a osobito u teškim trenucima. Ne gubimo nikada taj pogled vjere, to je jedini pravi pogled na Crkvu i svijet na njihovu povijesnom putu. Neka u našem srcu, u srcu svakog od nas, bude uvijek radosna sigurnost da je Gospodin uz nas, da nas ne napušta, da nam je blizu i grli nas svojom ljubavlju. Hvala!

ČUVAJMO S LJUBAVLJU SVE ŠTO NAM JE BOG DAROVAO!

Homilija pape Franje na misi povodom početka papinske službe, 19. ožujka 2013.

Draga braćo i sestre!

Zahvaljujem Gospodinu što mogu slaviti ovu misu uz početak petrovske službe na svetkovinu svetog Josipa, zaručnika Djevice Marije i zaštitnika opće Crkve: to je podudarnost vrlo bremenita značenjem, a i imendan je moga časnog predšasnika: blizu smo mu u molitvi, ispunjenoj ljubavi i zahvalnošću.

Srdačno pozdravljam kardinale i biskupe, svećenike, đakone, redovnike i redovnice i sve vjernike laike. Zahvaljujem na prisutnosti

predstavnicima ostalih Crkava i crkvenih zajednica, kao i predstavnicima židovske zajednice i ostalih vjerskih zajednica. Upućujem svoj pozdrav i vođama država i vlada, službenim izaslanstvima iz brojnih zemalja svijeta i Diplomatskom zboru.

U Evandjelu smo čuli da "Josip... učini kako mu naredi anđeo Gospodnji: uze k sebi svoju ženu" (Mt 1, 24). U tim je riječima već sadržano poslanje koje Bog povjerava Josipu: on je custos, čuvar. Čiji čuvar? Marije i Isusa. No, to se čuvanje proteže zatim na Crkvu, kao što je istaknuo blaženi Ivan Pavao II.: "Kao što je brižno i s ljubavlju skrbio za Mariju i posvećivao se s radosnom zauzetošću odgajanju Isusa Krista, tako sveti Josip čuva i štiti svoje mistično tijelo – Crkvu, čija je Presveta Djevica slika i uzor" (Apost. pobud. Redemptoris Custos, 1).

Kako Josip vrši to čuvanje? Diskretno, ponizno, u tišini, ali s jednom stalnom prisutnošću i punom vjernošću, i onda kada ne razumije. Od trenutka kada je Mariju uzeo sebi za ženu pa do događaja s dvanaestogodišnjim Isusom u jeruzalemском hramu, prati brižno i silnom ljubavlju svaki događaj. On je uz Mariju svoju zaručnicu i u radosnim i u teškim životnim trenucima, na putovanju u Betlehem radi popisa stanovništva i u tjeskobnim i u isti mah radosnim trenucima poroda; u dramatičnom događaju bijega u Egipt i u tjeskobnom traženju sina u hramu; a zatim u svakodnevici nazaretskog doma, u zanatskoj radionici gdje je Isusa učio zanatu.

Kako Josip živi svoj poziv čuvara Marije, Isusa, Crkve? U stalnoj pozornosti prema Bogu, otvoren njegovim znakovima, raspoloživ ne toliko za vlastite planove koliko za njegov naum; a to je ono što Bog traži od Davida, kao što smo čuli u prvom čitanju: Bog ne želi neku kuću koju je sagradio čovjek, već želi vjernost svojoj riječi, svome naumu; sam Bog je taj koji gradi kuću, ali od živog kamenja označenog njegovim Duhom. A Josip je "čuvar", jer zna slušati Boga, pušta da ga on vodi po svojoj volji i upravo je zato osjetljiviji za osobe koje su mu povjerene, zna tumačiti s realizmom događaje, pažljiv je prema bližnjima i zna donositi najmudrije odluke. U njemu, dragi prijatelji, vidimo kako se odgovara na Božji poziv, s raspoloživošću, spremnošću, ali vidimo također što je središte kršćanskog poziva: Krist! Čuvajmo Krista u svome životu, da bismo čuvali druge, da bismo čuvali stvoreni svijet!

Poziv na čuvanje, međutim, ne tiče se samo nas kršćana, već ima jednu prioritetu dimenziju koja je jednostavno općeljudska, tiče se sviju. To je čuvanje čitavoga stvorenog svijeta, ljepote stvorenja, kao što nam se poručuje u Knjizi Postanka i kao što nam je pokazao sveti Franjo Asiški: čuvati znači gajiti poštovanje prema svakom Božjem stvorenju

i svijetu u kojem živimo. To znači čuvati ljude, brinuti se za sve, za svaku osobu, s ljubavlju, osobito za djecu, starije, one koji su najslabiji, koji su često posljednji na koje mislimo. To znači brinuti jedni za druge u obitelji: bračni drugovi čuvaju jedan drugoga, zatim kao roditelji brinu se za djecu, a vremenom i djeca postaju čuvari roditelja. To znači gajiti iskrena prijateljstva, koja su uzajamno čuvanje u povjerenju, poštovanju i dobru. U konačnici, sve je povjerenio čovjeku na čuvanje, i to je odgovornost koja se tiče svih nas. Budite čuvari Božjih darova!

A kada čovjek ne vrši tu zadaću, kada se ne brinemo za stvoreni svijet i braću, tada se stvara prostor za uništenje i ljudsko srce otvrđne. U svakom povijesnom razdoblju, nažalost, bilo je "Heroda" koji kuju smrtonosne planove, uništavaju i nagrđuju lice muškarca i žene.

Ljubazno molim sve one koji su na odgovornim položajima u ekonomiji, politici i društvu, sve muškarce i žene dobre volje: budimo "čuvari" stvorenog svijeta, Božjeg nauma upisanog u svijet, čuvari drugoga, okoliša; ne dopustimo da znakovi uništenja i smrti prate naš svijet na putu njegova napretka! Ali, da bismo "čuvali" moramo se brinuti također za sebe same! Sjetimo se da mržnja, zavist, oholost kaljaju život! Čuvati život znači dakle bdjeti nad našim osjećajima, nad našim srcem, jer upravo odatle izlaze dobre i zle namjere: one koje grade i one koje uništavaju! Ne smijemo se bojati dobrote pa ni same nježnosti!

Želim ovdje još nešto nadodati: skrb, čuvanje traže dobrotu, zahtijevaju stanovitu nježnost. U Evandeljima se sveti Josip pojavljuje kao snažni, hrabri čovjek, radnik, ali u njegovoj duši ima velike nježnosti, koja nije krepost slabih, naprotiv, ona je štoviše odlika snažnog duha i pokazatelj čovjekove sposobnosti da bude pažljiv, suošćećajan, otvoren prema drugome, da ljubi. Ne smijemo se bojati dobrote i nježnosti.

Danas zajedno s blagdanom svetog Josipa, slavimo početak službe novog rimskog biskupa, Petrova nasljednika, koja uključuje i stanovitu vlast. Nema sumnje da je Isus Krist dao Petru vlast, ali o kojoj je vlasti riječ? Na tri Isusova pitanja Petru o ljubavi, slijede tri poziva: pasi jaganjce moje, pasi ovce moje. Nikada ne zaboravimo da je prava vlast služenje i da i Papa u vršenju svoje vlasti mora na sve potpuniji način ulaziti u onu službu koja ima svoj svjetli vrhunac na križu. Mora se nadahnjivati poniznim, konkretnim i vjernim služenjem svetoga Josipa i poput njega širiti ruke da čuva sav Božji narod i obuhvati s ljubavlju i nježnošću čitav ljudski rod, osobito najsromićnije, najslabije, najmanje, one koje Matej nabraja na posljednjem sudu o ljubavi: gladnoga, stranca, gologa, bolesna, zatočena (usp. Mt 25, 31-46). Samo onaj koji služi s ljubavlju zna čuvati!

U drugom čitanju sveti Pavao govori o Abrahamu koji "u nadi protiv svake nade povjerova" (Rim 4, 18). Postojan u nadi, protiv svake nade! I danas kada su se nad svijetom nadvili tmurni oblaci, trebamo vidjeti svjetlo nade i mi sami davati nadu. Čuvati stvoreni svijet, svakog muškarca i ženu, s pogledom nježnosti i ljubavi, znači otvoriti obzor nade, znači omogućiti svjetlu da se probije kroz guste oblake, znači donositi toplinu nade. A za nas vjernike, za nas kršćane, poput Abrahama, poput svetog Josipa, nuda koju nosimo ima Božji obzor koji nam je otvoren u Kristu i počiva na stijeni koja je Bog.

Čuvati Isusa s Marijom, čuvati čitavi stvoreni svijet, čuvati svaku osobu, osobito najsromićnije, čuvati nas same: to je služba koju je rimski biskup pozvan vršiti, ali na koju smo svi pozvani, da zvijezda nade zablista u svem sjaju: čuvajmo s ljubavlju sve što nam je Bog darovao!

Zazivam zagovor Djevice Marije, svetog Josipa, svetih Petra i Pavla, svetog Franje, da me Duh Sveti prati u mojoj službi, a od svih vas tražim da molite za mene! Amen.